

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne pečet-vrste po 12 h, če se se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Doplačje se izvolje frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Škofova zavarovalnica.

Šele nekaj let je tega, kar je bila z velikim krikom in vikom ustanovljena »Vzajemna zavarovalnica« protipožarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov. Seveda je bila ta zavarovalnica ustanovljena na katoliški podlagi, zakaj treba je, da je človek rimskokatoliško omejen in rimskokatoliško nerazumen, če naj misli, da bo med maloštevilnim slovenskim narodom, pri obstoječi konkurenci velikih in bogatih zavodov, ko so že vsa boljša poslopja davno zavarovana, mogla uspevati strankarska zavarovalnica.

Ko bi mi imeli pred očmi samo svoje strankarske koristi, bi bili tedaj lepo molčali in pustili, da bi bila zavarovalnica nalovila kar mogoče zavarovancev. Bankerot je bil v naprej neizogiben in čim več škode prinese tak bankerot klerikalcem, toliko večjo politično korist ima potem naša stranka. Ali nam je bilo od vsega začetka gospodarskega boja s klerikalci vedno več na tem, da smo ljudstvo obvarovali gmetne škode, kakor da bi iskali za svojo stranko političnih koristi. Iz tega nagiba smo ljudstvo od vsega začetka svarili, naj ne zaupa škofovi zavarovalnici, ker je propad tega zavoda neizogiben.

Vsa naša skrb je merila na to, da naj bo kar mogoče malo tistih nesrečnikov, ki jih zadene bankerot škofove zavarovalnice in v tem oziru je bilo naše prizadevanje jako uspešno.

Kar so klerikalci mogli storiti, da nalove zavarovancev, so vse stili. Duhovščina je krošnjarila za to zavarovalnico od hiše do hiše, od kajže do kajže in je nalovila res vse, kar se je sploh moglo naloviti.

Škofova zavarovalnica je že predlanskim prekora-

čila svoj vrhunec. Novih zavarovancev bo preklicano malo dobila, saj so jo ljudje že lansko leto tako zapuščali, da je morala za odkup deležev plačati 2000 kron.

Izključeno je popolnoma, da bi škofova zavarovalnica dosegla večji razvoj — v razmerah, v katerih se sedaj nahaja, pa ne more živeti.

Pred nekaj dnevi je proobčila škofova zavarovalnica svojo bilanco in svoj račun izgube in dobička za l. 1904. Ta objava naredi vtis, kakor notica v kateri se bere: Na smrt je bolan X. Y.; previden je že s svetotajstvi za umirajoče; zdravniki pravijo, da ni nič upanja na zboljšanje in da je smrt neizogibna.

Kdor zna bilanco čitat, vidi na prvi pogled, v kakih obupnih razmerah je škofova zavarovalnica. Ne maramo ljudi dolgočasiti s strokovno kritiko objavljenih računov škofove zavarovalnice. Kdor ni več in dobro podkovan v knjigovodstvu, temu taka kritika nič ne hašni. Kdor se spozna, tisti se je itak že podučil. Zato se hočemo omejiti samo na to, da opozorimo na eno točko, iz katere se spozna ves dejanski položaj.

Škofova zavarovalnica je imela leta 1903 čistega upravnega prebitka 7510 K 29 vin, letos pa ima 7370 K 72 vinarjev izgube.

Seveda je škofova zavarovalnica v bilanci prikrla svojo izgubo, ali spozna se jo vendar na prvi pogled v objavljenih računih pravi zavarovalnice, da ima 139 K 57 vinarjev dobička. Predlanskim 7510 K 29 v, lani pa le še 139 K 57 v, to je že samo ob sebi horendno. Ali celo ta preponižni dobiček 139 kronic in 57 fickov je le navidezen; izkazati se je mogel le vsled tega, ker se je ves predlanski dobiček prenesel na lanski ra-

čun. Predlanski dobiček 7510 kron 29 v. je zavarovalnica postavila med dohodke lanskega leta; le s prištjetjem predlanskega dobička med dohodke minolega leta je zavarovalnica mogla izkazati za leto 1904 dobička 139 kron 57 vinarjev. Če se pa izloči predlanski dobiček, potem kaže bilanca, da je imela zavarovalnica leta 1904 7370 K 72 vinarjev izgube.

Zadostuje nam, da pribijemo to dejstvo. Komur to ne zadostuje v dokaz, da je škofova zavarovalnica na smrtni postelji, s tistim itak ni govoriti. Ali dolgo ne bo trajalo, in tudi taki ljudje bodo spoznali, da imamo prav; spoznali bodo to oni dan, ko pride veliki polom.

Pismo iz Hrvatske.

V Zagrebu, 8. junija.

(Koalicija opozicionalnih strank. — Madjaronski dnevnik.)

Končno je vendarle prišel na dan pravi namen konferenci opozicionalnih poslancev. Sprva se je govorilo o potrebi, da se določi »stališče« napram krizi na Ogrskem, in o glavni naši zahtevi — zedinjenju z Dalmacijo, ki se baš sedaj mora postaviti na dnevni red; zato je treba pozvati na skupna posvetovanja tudi dalmatinske poslance. A da se zadosti staremu pravaškemu programu, je treba na to konferenco povabiti tudi slovenske poslance, da se s tem manifestuje, kako složno sodijo o splošnem položaju v državi vsi jugoslovanski opozicionalni zastopniki.

Toda skoro se je rodilo prepričanje, da bi bil ta shod hrvatskih in slovenskih poslancev samo navadna politična demonstracija, katere najglavnejše delo bi bilo, sestaviti nejasno diplomatsko resolucijo. Praktičnih uspehov bi ta sestanek ne

donesel nobenih, ker bi naša manjšina v saboru, ako bi tudi bila složna, kakor ni, ne mogla izvesti svojih sklepov niti v Zagrebu, še manj pa v Pešti, kjer ni niti zastopana v hrvatski delegaciji.

Zato se je logično a, šlo do zaključka, da si moramo prvo izvojevati politično moč, torej hočemo, da se bo z nami računalo pri reševanju te krize kot z važnim faktorjem.

Naš sabor, ki ni niti senca izraza narodne volje, marveč je samo plod Kluenovega tiranstva, bi bilo treba temeljito obnoviti, treba bi ga bilo v teh usodepolnih časih prensrediti v silen in samozaveden faktor, katerega bi morala upoštevati madjarska nadtost in bahatost.

In tako se je končno pojavilo v časopisju vprašanje o novih volitvah, ki bi se pravilno imele razpisati šele prihodnje leto, ki pa bodo mogoče že to jesen.

Na opozicijo vpliva brez dvoma sijajna zmaga ogrske koalicije, zato se je tudi pri nas rodila misel, da bi se v svrhu volitev združile vse opozicionalne frakcije.

Prvi je odrekel sedanjim opozicionalnim poslancem, ki so izvoljeni začasa Kluenove vlade, pravico, da govore o narodovem imenu, zlasti ako izpuščajo Srbe, in se posvetujejo skupno z dr. Frankom, ki je politično že tako diskreditovana oseba, dr. Franko Potočnjak v »Novem Srbobranu«. Z ozirom nato je priobčil »Pokret«, glasilo hrvatskih naprednjakov, v svoji zadnji številki zanimiv uvodnik, v katerem popolnoma konkretno predlaga koalicijo tehlestrank: 1. srbske samostalne stranke; 2. obzoraške stranke; 3. hrvatske stranke prava in 4. hrvatske napredne stranke.

Frankova »Starčevićeva stranka prava«, kakor tudi klerikalci okoli »Hrvatstva« ne priznavajo Srbov in odbijajo z njimi vsako sporazumljenje; klerikalci so že opetovano odkrito iz-

javili, da njihov pokret ni naperjen toliko proti vladi, kakor proti nekemu delu opozicije, zato bi se tudi oni preje koalirali s kakim »katoliškim« madjaronom, kakor pa z opozicionalnim naprednjakom.

Frankoveci pa so s svojim programom, kakor tudi s svojimi dejanji izkazali Kluenovi vladi toliko uslug, da ne morejo priti resno v poštev, zlasti ako se uvažuje, da vladajo proti osebi dr. Franka resni pomisleki. Ti dve frakciji bi torej ne mogli stopiti v koalicijo.

Takozvana kmetska (Radčeva) stranka, ki po svojem programu izključuje koalicijo z drugimi strankami in ki se je tako grdo vedla pri volitvah v Petrinju, mora pokazati šele z nadaljnjim svojim postopanjem svojo resno voljo, da se hoče koalirati.

Pod vtisom takih glasov se je v torek 6. t. m. vršila druga konferenca naših opozicionalnih poslancev. Na tem posvetovanju se je potisnilo v ozadje vprašanje, kako stališče naj se zavzame napram položaju na Ogrskem, tembolj pa se je razpravljalo o opozicionalni koaliciji za bodoče volitve.

V komunikaju, ki ga je izdala konferenca, se samo pravi, da je dr. Derenčin sprožil predlog o složnem postopanju vseh opozicionalcev, ne izključivši Srbov, pri bodočih volitvah; o tem predlogu se pa še ni sklepalo radi »nedostajanja časa«.

Meni pa je bila dana prilika, da sem poizvedel nekaj zelo zanimivih podrobnosti s tega sestanka.

Dr. Derenčin je predložil zboru načrt programa, na temelju katerega bi se naj koalirale vojšted bližajočih se volitev vse opozicionalne frakcije. Že sedaj bi se naj sestavil nestrankski odbor, v katerega bi naj vsaka frakcija poslala enako število delegatov.

Ta odbor bi naj nemudoma stopil v dotiko z volilnimi okraji in sporazumno postavil opozicionalne kan-

LISTEK.

Pri mrliču.

Spisala Sonja.

Dekle je upihnilo pisano blagoslavljenjo svečo in se okrenilo od postelje.

„Mati! Oče so umrli.“ —

Čisto miren je njen glas in nič žalosti ni v njem. V istem tonu bi pač utegnila reči: — Mati! večerja je kuhana.

Starka na klopi pa se je oddahnila: „Hvala Bogu!“ Zadovoljno so se nasmehnila usta.

Dolgo se je vlekla bolezen. Vso jesen, vso zimo in malone vso pomlad. Dneve, tedne, mesece je presedela starka pri peči in čakala... — Da bi že skoro izdihnili! —

Ob postelji pa je stalo mlado, jedro dekle ter prekladalo starca, molče, potrpežljivo... Sklonilo bi se dekle nad posteljo in koščene polmrtve roke bi se oklenile njenega vratu in velo izsušeno lice bi se naslonilo dekletu na ramo... Kratek vzdih in stavec je na klopi ob postelji. Skrbno je zrahljano ležišče, visoko uravnano vzglavje. In zopet se oklenejo onemogle, koščene

roke mehkega vratu, kratek vzdih — in bolnik je na postelji.

Starka pa sedi na klopi, gleda na postelj in godrnja. In vselej, ko položi bolnik koščene roke jedremu dekletu okrog vratu, ji šine po licu zloben nasmeh... Da bi že skoro izdihnili!

No, ustregel ji je!

Praznično oblečen leži stavec na mrtvaškem odru in obličje, kot da se mu je pomladilo. Skoro na smeh se drže usta in okrog oči, kot da mu je začrtala smrt hudomušno potezo... Če dolgo, nepremično zreš vanj, se ti zazdi, kot bi se prav narahlo odprle oči in pogledale predse, trudno, zaspano... Kakor da bi bil zadremal!

„Zdaj boste sami, mati!“ — Nekdo je bil pokropil mrliča in že je bil na pragu, da odide. Ali zdajci se je okrenil ter nagovoril starko.

„Ne bom dolgo!“ Položila je roko na prsi in se odkašljala globoko. — „No, rekla sem siromaku, ko je umiral: „Nič ne maraj, ljubi mož, kmalu ti pridem delat družčino!“ — Taka sem, kot bi me s križa snel.“ Vzdihnula je in se zopet odkašljala.

„No, ampak krsta je lepa!“ — Glas je bil starki že skoro vesel. „Lepa je; bogzna, koliko stane! Še nič ne vem... Ni me skrbi! Poslala je Anka

šestdeset goldinarjev po telegrafu. Naj bo — veli — očetu izprevod kot se spodobi!“

„Bodi Bogu hvala! Dobri otroci so nekaj vredni. Glejte jo zgoraj staro Miheličko, ki je umrla! Od glada je zastala. Pa ima troje dece v Ameriki, dvoje doma. Lahko bi bila še živela, ampak ni imela, da dene kaj v usta.“

„Koliko let je bilo očetu?“ se je oglasil zopet človek na pragu.

„Ne vem. Rekli so gospod, da bodo pogledali v bukve. Po moji pameti bi moral imeti petinsedemdeset, on je bil sedem let starij. No, bodo že povedali gospod!“

Zdajci je stopil v sobo velik, močan fant; za njim je prišlo troje deklet. Pokropili so mrtveca, posedli ob odru in že se je začel pogovor. Polglasen izprva, ali čim dalje glasnej. Vmes celo glasen smeh. Tudi starka se nasmeje večasih.

Mrlič pa dremlje... Smeh na ustnih, hudomušno potezo okrog oči. Glava se mu je za spoznanje nagnila na levo. In časih je, kot bi se narahlo odprle oči in pogledale predse, trudno, zaspano...

Pravzaprav je kratkočasno dremati tukaj. Glej, tako veselo družbe že dolgo

bilo okrog njega! In kako zgovorna mu je žena!

— — — „Nisem je doživela vesele ure poleg njega, ljudje božji! Dokler so bila deca majhna... No, kaj bi pripovedala! Vsa skrb je bila na meni. Prišla je zima, zapadel je sneg in zmrzovalo je, da je vse popevalo pod nogami. Deci je bilo sila v šolo, ali v kaj naj jih obujem? Niti raztrgane papuče pri hiši. — Hajd ter vzemi deca na roke; eno na desno, drugo na levo, pa ž njima naravnost z zapečka v šolo! — In opoldne: burkije iz rok, skledo na mizo, pa hajd po deco. Dobro, da ni bilo daleč!“

„Niso bili lepi tisti dnevi! — Hvala Bogu, da mi je vzel mlajše dete! Od česa naj bi bilo živelo?... Anko pa smo poslali služit, ko jej je bilo dvanajst let. Brez cule je odhajalo dekle iz vasi. Kaj naj bi bilo zavezala vanjo? — Bog s teboj, Anka, pa pametna bodi. Če bi ostala doma, bi umrli trije od glada; bolje, da umrjeta samo dva!“

„No, ni bilo treba! Srečo je imelo dekle in ni pozabilo naju. Dvajset let je imela, ko jo je vzel bogati vdovec. Tistikrat se je poslovil glad od naše hiše.“

malopridno žensko je trošil Ankinovec. Vrag vedi, kaj mu je zmotilo glavo, da je šel na stare dni delat sramoto sebi in meni!“

„In prišla je bolezen... Dolgo se je vlekla, joj! In čisto potročil se je bil, stavec. Desetkrat na dan bi utegnili vprašati, kateri dan v tednu imamo, in ne bi si zapomnil.“

„Smejala sem se mu, ko je nekoč o Božiču zlezal s postelje ter pogledal skozi zamrzo okno. — „Ali bodo kmalu Binkošti?“ je vprašal.“ —

„Eh, dosti je bilo trpljenja ž njim, Bog mu daj duši lahko!“

Mrtvec pa je dremal... Smeh na ustnih, hudomušno potezo okrog oči...

„No, deklič, pa zapojte kaj!“ Dekle poleg fanta je zakašljalo ter začelo s tankim, cvilečim glasom: Sveti Janez korar bil... Tovarišici sta jej pomagali. Sčasoma se je pridružil tudi fant ter prilagal hripavo, disharmonično. —

Starka je prinesla steklenico kuhane vina. — „Nate, pijte deklič in ti Jože! Bog vam daj zdravje; res bi bilo pusto, da niste prišli.“ — Od ust do ust je romala čaša; vroča je bila in prijemala se je rok.

didate. Kjer bi se pojavila dva opozicijska kandidata, bi naj odbor odločil, kateri od njih bi moral odstopiti od kandidature. No, najvažnejše je vprašanje glede Srbov.

V tem Derendinovem programu se koalicijska postavila na stališče, ki je je tudi Derendin sam naglašal v posebni izjavi v saboru, da so Hrvati in Srbi dve ravnopravni veji enega naroda; priznava se srbako ime, glede Bosne pa se naglašja, da bi se »v slučaju aneksije« spojila s Hrvatsko. Kakor je znano, stoji čista stranka prava na stališču, da na Hrvatskem ni Srbov; to je temeljni kamen njenega programa.

No, to ni oviralo njenega voditelja dr. Franka, da bi se na imenovanem sestanku ne strinjali popolnoma ne samostem, da se pozoveje v koalicijsko tudi opozicijski Srbi, marveč je celo izjavil, da podpiše predloženo izjavo, v kateri se priznavajo Srbi in srbako ime, a to pod pogojem, ako jo preje podpišejo dalmatinski poslanci, da bodo tako zavarovan pri svoji stranki.

Takšen korak voditelja politične stranke bi vzbudil v politični javnosti veliko senzacijo, ako bi ta voditelj ne bil — dr. Josip Frank.

Njemu je namreč dovoljeno, da dela najvratolomnejše skoke in da greši proti temeljnim načelom svoje stranke, zakaj on je tako spreten in premeten, da umeje v vsakem slučaju prepričati svoje pristaše, da dela vse to v interesu stranke same.

Tako se je dal proti programu svoje stranke izvoliti v regnikolarno deputacijo, tako je izdal spridevalo »čistih prstov« grofu Khuenu, tako je postal preko noči klerikalec — vse to je Franku dovoljeno.

Zato motrijo vse druge stranke s tem večjim nezaupanjem vsak njegov korak.

Mnogi tolmačijo to njegovo sedanje izredno pomirljivo postopanje s tem, da hoče poizvedeti, kaj namerava opozicija in da zaradi tega hoče na vsak način biti v koalicijski.

V Derendinovem predlogu se nahaja še tudi neka obveza za vse stranke, da morajo v obče za čas koalicijske ustavititi vsako polemiko. Tej zahtevi se najbrže ne bodo uklonili mlajši elementi, ki nečejo dati iz rok pravice do stvarne kritike.

Danes je izšel komuniké o večerajšnji seji, na kateri se je sklenilo, da se skliče shod vseh hrvatskih poslancev na dan 4. julija t. l. Slovenske poslance so naenkrat izpustili!

Kako so vsled preokreta na Ogrskem, ki je vrzel liberalno stranko in ji odvzel vlado, poraženi tudi naši madjaroni, je najboljši dokaz to, da so šele sedaj po pretoku dolgih 20

let prišli na misel, da bi izdajali svoje lastno glasilo »Dnevni list«.

Khuen je, kakor vsak absolutist, iz dna duše sovražil časopisje in ga neizprosno preganjal; podpiran od Madjarov, si je z železno pestjo ustvaril tako stranko, ki je poslušala in pasila na vsak njegov migljaj; taka stranka pa seveda ni potrebovala — svojega glasila. To stranko si je ustvaril Khuen, Khuen jo je tudi vzdrževal.

Sedaj se je položaj mahoma izpremenil; ne samo da je Khuen odšel in jih pustil brez pomoči, marveč madjaroni so tudi v Pešti ostali brez podpore; v parlamentarni veščini niso več in morda se jim tudi nič več ne dovoljujejo v izdatni meri ona sredstva, s katerimi so preje davili opozicijo.

Zato so se ob koncu kosev tudi oni morali seči — po modernem sredstvu — po časopisju, da se obdržijo na površini.

Zato so tudi nenadoma razvezali madjaronskim korifejem jesiki, da branijo svoje dosedanje »delovanje«.

Toda, bogme, sreča jim ni mila! Njihov list je zelo slabo urejevan, temu se pa ni čuditi, saj so vsi novinci v sukanju modernega orožja — peresa. O Khuenu, kje si, kje si? △

Glas iz Senožeč.

Načelo je, da bodi uradnik večje jezika prebivalstva, med kojim službuje in ki mu daje zasluzka; kajti ne radi njega je tu prebivalstvo, ampak menda vendar obratno. Predvsem pa je njegova najsvetejša dolžnost, vsaj spoštovati jezik ljudstva, za katero opravlja poverjene mu posle. Razume se, da le na ta način javni činjenik lahko z uspehom izvršuje svoj poklic.

To so načela, ki veljajo za ves svet, posebno pa še za ustavno državo, ki bi bila vrhu vsega rada še zelo moderna. Žal, da se pri nas kljub famoznemu členu XIX. drž. temeljnih postav, ki jamči jezikovno enakoveljnost vsem v državnem zboru zastopanim avstrijskim narodom, ta naravna in edino pravična načela skoro sistematično — vsaj kadar se gre za Slovane — teptajo v tla in frivolno prezirajo. Ali da se to godi v deželah, kjer gospodujejo nam Slovincem sovražne nemške ali italijanske večine, je sicer zelo žalostno dejstvo; toda obenem je čudno, da se neperredko dogaja to v deželi, kjer živimo skoro izključno le mi Slovinci, to je v kronovini Kranjski, in to ne samo v okvirju drž. območja, ampak tudi v onem avtonomni oblasti dežele, okrožij in občin. — Mislim, da predno tožimo o klavnih razmerah naših rodnih bratov na Štajerskem, Koroškem in Primorskem, moramo prej v tem pogledu radikalno pomesti v

topo, začudeno. Starka je bila pač pozabila, kaj se je zgodilo z možem.

„Pa sem bila res zadremala! Glejte, in skoro dan je že! Jože in Bara sta prošla? No, da, spominjam se.“

Zazvonilo je k dnevu.

„Pa molimo, deklīči!“ Snela je s stene velik, začrnel molek ter ga ovila okrog koščenih prstov. Premikale so se ustnice; zaspani zategli glasovi so se razlegali po sobi . . . Ali duša ni molila . . .

Mrlīč pa je dremal . . . Še vedno smeh na ustnih, hudomušno potezo okrog oči . . .

Koliko mrlīčev leži danes na odru! Ali dolgočasna družba se je bila sešla okrog njih. Sorodniki, prijatelji: sami žalostni ljudje. Krčevito vijo roke, po obličju jim v potokih dero solze. Kot brezumni vzdihujejo, kličejo dragega rajnika.

Ubogi tisti mrlīči!

On pa je imel tako veselo družbo nocoj! Kot da so na piru, tako so pepevali in se smejali. Fant in dekle sta imela celo res ženitovanjske misli.

Ko ne bi bili tako svinčeno težki udje, bi stopil z odra in sedel mednje ter se veselil z njimi.

Ali v kotu sedi starka. Tako nebeško zadovoljen je obraz! Res, škoda bi jej bilo pokvariti veselje . . .

In mrlīč dremlje . . .

našem lastnem taboru. Trg Senožeč je brez dvoma odlična slov. občina, nje prebivalci so odločno narodno zavedni, kar je znano in ni treba torej še posebej naglašati. Ali na našo veliko nesrečo prebiva med nami mož, ki žal upravlja posle okrožnega zdravnika že dolgo vrsto let tu v našem okrožju, namesto kje doli v Furlanji, kamor edino spada. Ta mož, ki se je očitno le po nesrečnem slučaju ali po pomoti izgubil tu sem, je Furlan, menda iz Ločenika pri Gorici in se ni za svojega najmanj 20letnega službovanja med Slovinci potrudil pravilno naučiti se našega jezika, ki ga lomi le za skrajno silo, gotovo pa ga ni zmožen toliko, kot je njegova dolžnost, da bi mogel opravljati svoj posel, kakor se spodobi. Da je to istina in še več, da mož namreč naš jezik naravnost žali in se zaničljivo o njem izražja, hočem Vam iz polne torbe v naslednjem »ad perpetuum rei memoriam« pribiti le nekaj posebno drastičnih in karakterističnih dejstev.

Na Kranjskem obstoji nekaj časa sem prekristno društvo za obrambo proti jetiki. Naravno je, da podpira to društvo deželna vlada in deželni odbor kot v to najbolj poklicana faktorja. S hvalevredno vneto pa se zavzema za društveni razvitek stan zdravnikov samih in zlasti zdravniško društvo za Kranjsko, ki je prosilo deželno vlado v Ljubljani, naj skrbi, da bodo zdravniki po vseh večjih okrajih v obliki predavanj poučevali ljudstvo, kako se varovati jetike. In v resnici je vlada izposlovala, da je deželni odbor že naročil okrožnim zdravnikom obdržavati enaka predavanja. Ker pa zdravnikom, ki so se v principu omenjenemu pozivu odzvali, ni mogoče na svoje stroške potovati izven navadnega stanovišča, naprosila so okrajna glavarstva posamezne zdravstvene zastope, da dovolijo povrnitev s takimi predavanji zvezanih stroškov zdravnikom po zanje že obstoječem navadnem tarifu.

To se je zgodilo tudi v našem okraju. Predno pa izposluje zadevni sklep, obrnil se je predsednik tuk. zdravstvenega zastopa, pozna je jezikovno nesposobnost g. dr. P., na slednjega s zelo vlnudnim vprašanjem, je-li bo sploh predaval. Ali slabo je naletel. Zdravnik je z indignacijo zavrnil tako vprašanje, češ, da on — nota bene slovenski okrožni zdravnik in takorekoč uradnik slovenske dežele kranjske! — ja vendar ne bo predaval v več ali manj neznanem mu jeziku, toda če se že hoče, predava nemški ali italijanski, nikakor pa ne slovenski. Torej dovolil je milostno, da bo predaval nemški ali laški in to v Britofu, Hrenovicah in Senožečah, kjer naj bi se po želji oblasti obdrževal pouk o jetiki!

Ni treba biti človeku poseben rodoljub, da mu zastane pri takih razmerah v žilah slovenska kri. Pribijamo to dejstvo, ki je, milo rečeno, skrajna nesramnost in kruto žaljenje narodno zavednega prebivalstva celega okrožja. To impertinentno izzivanje se je moglo zgoditi aprila meseca 1905 od strani uradne osebe avtonomne slovenske dežele kranjske!

Svoji narodni časti smo dolžni, da to žalostno dejstvo tu javno ožigosamo, a služi naj ta slučaj kompetentnim krogom v resen premislek, če je takega okrožnega zdravnika sploh še pustiti na svojem mestu, ko imamo zadnji čas, hvala Bogu, domačih slovenskih moči dovolj.

Naravno je, da je zadevni sklep zdravstvenega zastopa odpadel kot iluzoričen in da vsled notorične nezmožnosti zdravnika padejo v vodo tudi prekristna predavanja o jetiki!

Kdor pozna zlasti primorske razmere količkaj in ve, kolike zahteve se stavlajo na uradnike slovenske narodnosti, tudi če naj službujejo le med Slovinci, v jezikovnem pogledu in kako se pazi, da gladko govore blaženo italijanščino, kdor ve, da je v avstrijski Furlanji slovenski zdravnik ali slovenski uradnik, ki ni zatajil svoje narodnosti, sploh nemogoča stvar, in to v deželi, ki je do dveh tretjin pristno slovenska, ta mora ob gori pribitem slučaju pač žalostno zmajati z glavo, ker mi se tepemo sami. Piscu teh vrstic je znano iz justične prakse, kako se je godilo nekoč na Primorskem mla-

demu Slovincu-pravniku v sodni službi. Pred nekaj leti začeli so nekateri naši rojaki z dovršenimi pravniškimi študijami vstopati v primorsko sodno službo. Zgodilo se je nekoč, da je tržaško predsedstvo prestavilo takega neplačanega sodnega praktikanta Slovence iz Gorice v Gradiško, da kompletira tam med drugim tudi svoje jezikovne sposobnosti v italijanščini. Kot tak je bil seveda določen le za interno poslovanje. Ali kaj se zgodi? Ni bilo 14 dni po nastopu službe in bila je sklicana izvanredna občinska seja mesteca Gradišče, kjer se je označila premestitev ne morda dobro plačanega drž. uradnika-Slovenca, ampak neplačanega sodnega vezbenika, kot osnovna žalitev ital. narodnega četa. Sklenil se je energičen protest na tržaško višjesodno predsedstvo, na justično ministarstvo itd. In vendar se je šlo za ubogega pravnega vezbenika praznega žepa, v pretežno slovenski deželi, ne pa za mesto okrožnega zdravnika v kronovini Kranjski. Vrhu vsega se je dotični mladi justični uradnik obnašal v furlanskem Gradišču tako, da si je pridobil vse simpatije meščanstva in se priučil italijanščine v najkrajšem času docela in v posebno zadovoljstvo predstojnikov; tu na Kranjskem pa je mogoče slučaj, da starejši okrožni zdravnik v čisto slovenskem in narodno zavednem okraju sme nekaznovan sistematično žaliti na popisan način slovensko narodnost.

Seveda je lahko razumeti, če se pri takih klavnih razmerah bolnik in zdravnik pri nas več ne razumeta, da je vsled takih in enakih odnošajev zupanje v tuk. okrož. zdravniku v teku časa izginilo docela in da so ljudje primorani hoditi po zdravniku v sosedna okrožja in celo doli na Primorsko. Da obenem postaja nezadovoljnost splošna, zlasti ko vsi koraki zdravstvenega zastopa pri kompetentnih oblastih ne zaležejo prav nič, ni čudno! Ali vsaka sila do vremena! In tako tudi v našem slučaju. Prepričati smo se imeli priliko tekom dolge vrste let, da imamo kot okrožje le pravico plačevati in zopet plačevati, če pa se pritožimo, se nas ne pozna, štiti se le zdravnika, uboga para pa molči, kakor da bi se šlo za crimen laesae maiestatis, in gledi dobro, da se ti še kaj neprijetnega ne pripeti . . .

Sploh vladajo pri nas glede bolnikov uprav. culukaferske razmere. Gorje mu, ki potrebuje zdravnika. Posebno še onim, ki so člani bolniške blagajne. Zgodilo se je letošnjo zimo nekoč, da je zbolel tak član smrtnonevarno in naenkrat.

Klical je okrožnega zdravnika, ki je obenem blagajnični zdravnik. Leta ga je posetil petkrat. Bolnik se je posluževal nemščine, da bi bolje obrazložil slovenščine ne zadosti zmoženemu zdravniku svojo bolezen. Ali zdravnik ni niti nemščine zmožen dovolj. In ko nečeno je konstatiral bolniku, ki je gledal smrti v obraz, influenco, ki bo prešla v par dneh. Okolica pa je vedela, kaj je storiti s takim zdravnikom, in v glave rokovicah se ga je odslovilo. Klicalo se je druželo zdravnika iz Primorja, ki je prišel skoro 4 ure daleč v največji kraški burji sredi noči in v visokem snegu, požrtvovalno izvršuje svoj poklic, iz Sežane. Konstatiral je skoro 42° toplote in že popolnoma razvito vnetje rebernih mren. Bil je zadnji trenutek, da se reši mlado, nadepolno življenje. Bolnik je pa ležal, boreč se med življenjem in smrtjo, mesece in mesece. Izvanredni in požrtvovalni skrbi dičnega gosp. dr. Gregoriča, okrožnega zdravnika v Sežani, posrečilo se je rešiti ga gotove smrti. — Kakor rečeno, je bil bolnik član okrajne bolniške blagajne. Naznanil je svojo bolezen pravočasno in kakor zahteva blagajnični statut. Kako se je obnašala okrajna blagajna, ki štiti tega famoznega laškega zdravnika že leta in leta ob ogorčenju prebivalstva celega okraja, so in bodo še prizadete osebe govorile energične besede na pristojnem mestu. Ne zdi se nam umestno razpravljati to zadevo tem potom.

Omeniti je važno le, da je zahteval bolnik koncem boleznih zavarovalnino za mesec trajajočo bolezen v znesku 112 kron. In odgovorilo se mu je, da je neopravičeno klical drugega

zdravnika, z drugimi besedami, da je neupravičeno rešil življenje! Horri bile dictu! . . . Nam je znano pravilo ki se nahaja tudi v vseh takozvanih »Motivenberichte« k veljavnim avstrijskim postavam vsake vrste, da bodi namreč zakon, kakor se reče, »recht und billig«! Ali da bi bila, v kolikor se gre za bolniške blagajne, v tem pogledu kakakoz izjema, da bi tu na vsak način morala oblika ubijati pravo, nam ne gre za glavo. Mislimo, da okrajne bolniške blagajne niso zato tu, da bi veksale svoj rezervni fond, marveč zato, da podpirajo bolnike, ki so po postavi primorani plačevati ali zdravi ali nezdravi blagajnične prispevke. Vemo, da je praksa bolniških blagajn drugačna, al oskrbeti bo treba, da se potom posebnega judikata odpravi taka škandalozna praksa. In zato, da okrajne bolniške blagajne ne bodo tu radi zdravnikov marveč obratno radi bolnikov, bomo skrbeli. Izvanredni slučajji so mogoče povsod, in zato je treba nanje računati tudi tu. Po zakonu se domneva da je vsak akademično neobrazen zdravnik normalno zmožen na celnem polju t. zv. »medicinae universae«. Ampak praktično življenje sem pa tje dokazuje tudi skušnje na obratno. In za take skušnje imamo tu dokazov resnice in če se hoče tudi uradnih — političnih torbo. Žal, da nam niti ne manjka slučajev, ki strogo spadajo pod sankcijo §§ 349, 353, 356, 359 kaz. zakonika. Prav nič ne bomo prišli v zadrego, celo veselilo nas bo, če se nas pozove pred sodišče, kjer bomo imeli priliko dognati zadevni dokaz resnice in polnem obsegu, pri čemer se ne potrebujemo prav nič skrivati za poslaniško imuniteto urednika, ampak prevzamemo odgovolje, ne radi sebe, ampak v interesu občne blaginje dokaz resnice na lastna ramena.

In če se vrnemo k gorenjemu slučaju, povemo dalje, da je dotični bolnik, ki se je — sledeč čutu samoohranjenja — poiskal drugega zdravnika, obrnil se na oba zdravnika, da potrdita bolezen, izmed kojih prvi je potrdil bolezen dveh dni in drugi več mesecev. Blagajna je pa seveda pripravljena izplačati za dva dni bolniščinino t. j. znesek 3 K 80 vin., reci tri kronosemdeset vinarjev. In vendar se je šlo tu za bolnika, kojega bolezen je bila kot opasna v celnem okraju notorična, ki je pravilno prijavil in odjavil svojo bolezen, in ki je vrhu vsega tega akademično neobrazen človek.

Kako se potem dela s kmetom ali ubogim delavcem, kojih je radi pivovarne v Senožečah nemalo, si lahko mislimo.

Da pa bo slika popolna in da bo jasno dokazano, kaj si med Slovinci oholi tujec, in najsi hodi okoli tudi kot uradnik avtonomne kronovine Kranjske, sme in upa dovoljevati nekaznovano, pribijemo, da je samoslovenska tiskovina zadevnega bolniškega listka izpolnjena — nemški. Punctum . . . Tudi tu si sme dovoliti slov. okrožni zdravnik.

Če se tako postopa z zavednim Slovincem, ki je razen tega akademično neobrazen človek, nastane resno vprašanje, kako se postopa v drugih slučajih z nenkimi ljudmi. V kolikor se tiče zdravnika, so pri nas razmere v resnici ne kakor v srednjem veku, ampak prav slične onim kakega turškega pašalika . . .

In take razmere so postale pri nas sistem. Ali ta je začel že pred časom porajati odpor, ki je iz akademičnega oblika prestopil zadnji čas v dejanske. Stori so se koraki pri kompetentni oblasti. Stavilo se je odločno vprašanje, zakaj da naj nam rabi sedanji zdravnik. Ako se na to vprašanje ne bo je malo potrebnih ozirrov in uvedlo posledic, vedeli bomo, kaj nam je storiti. Za enkrat pripomnimo le sledeče: tuk. okrožni zdravnik je ljubljeneec neke gotove politične klike. In zato se naj oprost, ako cele zadeve ne moremo izročiti »vzor poslancu« Dularju, da jo v obliki »interspilacije« spravi pred dek. zbor. Ravnotako tudi, da je ne moremo obrazložiti dru. »Častna beseda«, da jo spravi pred drž. zbor, kot organ države in nadzorovalno oblast. In končno mi imenovanih dveh gospodov niti volili nismo. Ne preostane nam drugega,

kot „Slov. Narod“, ki je edini najenergičnejši zastopnik slovenskih narodnih interesov. V imenu časti slov. naroda, v imenu humanitete treba, da se odpomore takim škandaloznim razmeram. Žalostno je, da Slovenci v lastnem območju moramo sploh še hoditi z enakimi dejstvi pred slov. javnost. Navedene razmere ne služijo naši narodni časti; da pa slednja ne bude dlje trpela, kliče mo kompetentnim krogom: „Caveant consules, ne quid detrimenti capiat res publica!“

Vojna na Daljnem Vztoku.

Prvo poročilo admirala Rožestvenskega.

Brzojavka admirala Rožestvenskega iz Tokija z dne 6. t. m. se glasi: Dne 27. maja ob polu 2. uri popoldne se je vnela bitka, ki se jo je udeležilo na japonski strani 12 velikih bojnih ladij in 12 križark.

Ob polu 3. uri popoldne se je moral poveljnik preseliti z oklopnice „Knjaz Suvorov“, ki je manevrirala v centru.

Ob polu 4. uri je del generalnega štaba z mano, ki sem izgubil zavest, prestopil na torpednega rušilca „Bujni“, na čigar krovu je bilo že moštvo s potopljenimi oklopnice „Oslablja“. Vrhovno poveljstvo je prevzel general Nebogatov. „Bujni“ je ponoči izgubil dotiko z ostalimi brodovjem. Zjutraj smo srečali križarko „Dimitrij Donskoj“ z dvema torpedovkama. Posadko z „Oslablje“ so prepeljali na krov te križarke, mene pa na krov torpednega rušilca „Bjedovi“, ki je skupno z „Gromkim“ plul proti severu. 28. maja zvečer se je „Bjedovi“, kakor sem poročeval, vdal dvema japonskima torpedovkama in je dospel v Saseho 31. maja. Kakor čujem, se tudi Nebogatov nahaja v Sasehu.

Car — Rožestvenskemu.

Car Nikolaj je poslal admiralu Rožestvenskemu v Saseho to-le brzojavko: Iz srca se zahvaljujem Vam in častnikom vsega brodovja, ki so v boju častno izvršili svojo dolžnost, za Vašo službo in požrtvovalnost za Rusijo. Po polji najvišjega ni bilo usojeno, da bi bilo Vaše junaštvo poplačano z uspehom. Toda na Vašo hrabrost bo ruski narod vsekar ponesen. Želim Vam skorajšnje okrevanje.

Ruski častniki o pomorski bitki.

Iz Manile se poroča: Tu internirani ruski častniki pripovedujejo o pomorski bitki te-le podrobnosti: Japonci so rusko brodovje popolnoma presenetili. Rusi so mirno pluli proti severu brez vseh skrbi, ker ni bilo nikjer videti japonskega brodovja.

Rusi niso bili prav nič pripravljeni na boj in artiljerija ni bila niti nameščena pri topovih. Japonski napad je bil tako nepričakovan, da so Rusi vsled svoje popolne nepripravljenosti zagrešili take napake, ki se kasneje niso več dale popraviti.

Francija — zakrivila katastrofo v Korejskem prelivu.

„Novoje Vremja“ piše med drugim: „Admiral Rožestvenski bi nikdar ne bil plul skozi Korejsko morskorožino, ako bi ne bil k temu prisiljen vsled nedostajanja premoga.“

Opozarjamo na poročilo poveljnika križarske „Izumrud“, ki je priplula do zaliva sv. Vladimira a vsled nedostajanja premoga morala sežgati vse svoje lesene dele! Sedaj ni treba ničesar več skrivati in treba je odkrito povedati, da se je Francija ustrašila kričanja Angležev in Japoncev, da krši nevtralnost, in ni dovolila od Madagaskarja naprej, da bi se rusko brodovje približalo obrežju in se preskrbelo s premogom.

Naši ubogi pomorščaki so morali vsled tega jadrati po širokem morju, kakor nov večni Žid. Okoli Japonske skozi preliv Laperouse v Vladivostok niso mogli, ker, odgnani po Francozih od indokitajskega obrežja, niso imeli dovolj premoga, da bi se lahko odpravili na tako daljno pot. Rožestvenskemu torej ni preostajalo drugega, kakor da je skušal prodreti skozi Korejski zaliv. To se mu pa ni moglo posrečiti, ker japonsko brodovje v Korejski morski

ožini vsekar bilo in bo gospodar poljožaja.

Junak Kondratenko.

„Morning Post“ javlja iz Čifu: Ruski general Balastšev, zastopnik ruskega „Rdečega križa“, je dospel s svojim štabom, obstoječim iz 24 častnikov, iz Port Arturja semkaj. Na krovu te ladje se nahaja tudi mrtvo truplo portarturškega junaka generala Kontenka, ki se prepelje v Odeso.

Mirovno vprašanje.

Vsi znaki kažejo na to, da so bile vesti, ki so zadrževale, da hoče Rusija skleniti mir, neutemeljene. Iz Londona se namreč poroča: Z diplomatske strani se javlja, da japonska vlada dosedaj še ni sprejela nobenih takih obvestil, iz katerih bi lahko sklepala, da želi Rusija miru. Japonska je pripravljena razmotrivati mirovne predloge, ako le-te predloži Rusija ali kaka druga avtorizovana sila. Po zadnjih poročilih iz Tokija vstraja Japonska pri svoji zahtevi, da se ji plača vojna odškodnina. Bil je sicer čas, ko bi se bil mir dovolil brez vojne odškodnine, nadaljevanje vojne pa je povzročilo Japoncem toliko stroškov, da jim ni več sklepati miru brez vojne odškodnine.

Iz Berlina pa se poroča:

Po zanesljivih vesteh iz Petrograda je car Nikolaj zopet spremenil svoje mnenje. Odločil se je, da se naj vojna nadaljuje in da se naj počaka na eventualni uspeh generala Lineviča v Mandžuriji.

Rusko brodovje v Manili.

Filipinski guverner je svojemu tajniku naznanil, da se ruske bojne ladje niso vdale zahtevi, da naj zapuste v 24 urah pristanišče in da se jih je vsled tega postavilo pod stražo admirala Traina. Ta je storil potrebne korake, da internira ladje.

Admiral Train pa poroča z Manile v Vašington, da so ruske bojne ladje internirane, častništvo in moštvo pa proti častni besedi, da se ne udeležijo več vojne, izpuščeno.

Prodiranje Japoncev v Mandžuriji.

Iz Petrograda poročajo „Times“: Iz Mandžurije prihaja poročilo, da so si Japonci osvojili Omoso, ki obvladuje cesto od Kirina in Mingute proti Vladivostoku in Koreji.

Iz ruskega glavnega taborišča.

Korespondent „Daily Telegrapha“ piše iz Tokija: General Linevič je najbrž prodril do Hoke ali Hongkaha. Od kar je rusko brodovje uničeno, so se ruske čete jele zopet živabno gibati, trpe samo radi nedostajanja vode in radi vročega podnebnja. Nobenih šotorov nimajo in po sto in sto se jih pošilja nazaj iz Hang-huna in Kirina.

Gradnja železnice iz Pekinga v Hangsikon bo v štirih letih dogotovljena in se je že pričela graditi. Ruski poslovodni poslanik v Pekingu protestira, da se izvrši projekt s tujim denarjem.

Iz Šanghaja se poroča „Daily Telegraphu“, da je Linevičevo taborišče zdaj v Fengua in da nadaljuje z nadzorovanjem svojih obrambnih čet proti jugu.

Poročevalec pariškega „Journala“ na mandžurskem bojišču pa brzojavlja, da vlada v generalnem štabu pričanja, da se v najkrajšem času vname v Mandžuriji velika odločilna bitka.

Japonska vlada je v zadnjem času spremenila svoje pozicije.

Parlamentarne vesti.

Dunaj, 9. junija. Budgetni odsek je sklican v sredo popoldne k seji. Razpravljalo se bo o raznih postavkah železniškega in justičnega ministrstva. — Tudi češki klub in Slovanska zveza sta sklicana istega dne k seji. — Izvrševalni odbor čeških agrarcev je sklenil, da prepusti v bodočem zasedanju svojim državnim poslancom popolnoma proste roke.

Čehi proti narodnim kurijam.

Praga, 9. junija. „Narodni Listy“ se bavijo z izjavo namestnika grofa Coudenhove iz sadnjega deželno-zborskega zasedanja ter so odločno

protinameravani ustanovitvi narodnih kurij, češ, ako želijo Nemci v deželnem odboru in v deželnih zavodih gotovo število sedežev, zadostuje kvotni ključ za vse volitve v deželi. Da bi se pa češki deželni zbor delil v češko in nemško kurijo, tega ne bodo Čehi nikoli dovolili. — Ta pojav pa je tudi zelo značilen za pristranost avstrijske vlade, ki hoče narodnostno vprašanje rešiti le na Češkem, kjer so slučajno Nemci v manjšini. V Gradcu in v Istri, kjer so Slovenci oziroma Hrvatje v manjšini, pa vlada še ni storila nobenega koraka, da predloži delitev po narodnostnih kurijah.

Obletnica kraljevega kronanja na Ogrskem.

Budimpešta, 9. junija. Včeraj je bila 39letnica, odkar je bil cesar Franc Jožef kronan za ogrskega kralja. Lejavna poslopja so bila v zastavah, izmed zasebnikov ni skoraj nihče praznoval tega dne. Pač pa se je praznovalo slavlje po vseh šolah s patrijotičnimi govori.

Boj na črnogorski meji.

Cetinje, 9. junija. Boj pri Donjem-Kolazinu traja že od nedelje. Udeležujejo se ga Črnogorci in kristjani sosednjih turških pokrajin na eni strani, na drugi strani pa Turki in Albani. Vseh bojuročih se je nad 2000. Dne 7. t. m. sta prišli iz Akove na bojišče dve stotnijski turški vojakov, a Črnogorci so jih deloma pobili, deloma razkropili. Turki v Berani so skušali oropati odnotno orožarno, da bi uspešneje nastopili proti Črnogorcem. Solunsko vojno poveljništvo je naročilo odločnemu divizijskemu generalu Semši paši, da odrine na mejo z večjim oddelkom iz Mitrovice. — Boj je nastal zaradi — živinske paše ter Turčija seveda vrača vso krivdo na Črnogorce.

Srbsko-turški spor.

Carigrad, 9. junija. Potekel je 5dnevni rok, ki ga je določila srbska vlada Turčiji, do katerega hoče imeti zadoščenje, ker so v Bitolju srbskemu konzularnemu atašeju odprli zaboje. Turčija vztraja na stališču, da so bile turške oblasti k temu opravilene, ker so v zabojih našle kompromitujoče spise. Ker pa pri turški vladi posreduje avstro-ogrski poslanik, je pričakovati do danes dovolj turškega odgovora.

Vstaja na Kreti.

Carigrad, 9. junija. Na proklamacijo varstvenih velesil je krečanska zbornica odgovorila, da je unija z Grško edina rešitev ter prosi velesile, da temu pritrjuje. Nadalje je obljubila zbornica, da skliče ljudski zbor, kakor brž bo narejen mir. — V Kandijo je prišel angleški bataljon iz Malte, v Rethymno pa posadka 250 Rusov. Francija je poslala v Kanojo križarko ter grozi, da pride še več vojnih ladij, ako Krečani ne odložijo orožja.

Nemiri na Ruskem.

Varšava, 9. junija. V Min-sku so nastali včeraj veliki izgredi. Neki Žid je ukradel nekemu vojaku mošnjček z denarjem, narko so vsi vojaki dotične divizije šli v židovski del mesta ter razbili s kamenjem šipe, tatinekega Žida pa pretepli. Židje so se brž zbrali ter začeli streljati s revolverji na vojake. Vojakom je prišla na pomoč policija, ki je pregnala Žide s strelji; pri tem je bilo mnogo Židov ranjenih, ednajst pa ubitih. Policija je aretovala tudi več vojakov. Po mestu se je raznesla vest, da je nastala revolucija, vsled česar so brž zaprli vsa hišna vrata in vse trgovine.

Moskva, 9. junija. Zbor članov zemstva in mestnih poglavarjev je izvolil deputacijo desetih oseb, ki poneso carju spomenico, v kateri se priporoča, naj se takoj skličejo ljudski zastopniki, da odločijo o vojni ali o miru.

Nova češka kolonija na Nemškem.

Draždane, 9. junija. Nemci v gornjeluziškem mestu Oatrik so zelo razburjeni, ker industrijska podjetja rajši sprejemajo cenejše in marljivejše češke delavce, kakor pa domačine. Valed tega šteje mesto, ki ima 3000 prebivalcev, dandanes že nad 1000 Čehov, ki se bodo sčasoma lahko lotili občinske vlade.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariz, 9. junija. Po štiridnevni debati je sprejela zbornica član IX. tozadevne predloge, kjer se urejajo penzijske razmere prejšnjih duhovnikov.

Reforme v Maroku.

Berolin, 9. junija. Nemčija je rasposlala vsem velesilam skupno noto, v kateri pritrjuje predlogu, da se vprašanje o reformah v Maroku predloži mednarodni konferenci.

Odpad Norveške.

London, 9. junija. Kralj Oskar se najbrže odpove norveškemu prestolu v prilog kateremu mlajših princev, ako le dovoli to švedski parlament. Izključeno je, da bi Norvežani odnehali. Generali so prisegli zvestobo norveškemu parlamentu. — Vseučilišče v Kristjaniji z rektorjem na čelu je izročilo novi vladi vdanostno adresno. — Poslanika v Kodanju in Madridu, rodoma Norvežana, sta se odpovedala ter vrnila domov. — Björnstjerne Björnson brzojavlja svetovnim listom: »Adresa na kralja je izraz volje vsega norveškega naroda. Ločitev unije je blagoslov za ves sever.« — Iz cele Norveške prihajajo vladi in drž. zastopu vdanostne izjave. Skoraj vsi občinski zastopi so se že izrekli za ločitev unije. V nedeljo se predita proklamacija po vseh cerkvah. — Švedski socialisti so na strani norveških revolucionarjev ter bodo vsajemu čuvstovanju dali duška s tem, da vstopi jutri po seli Švedski 20.000 delavcev v štrajk. — V švedskih vladnih krogih imajo baje zagotovilo, da velesile ne bodopriznale Norveškisamosostalnosti. — Norveško ministrstvo se je proglasilo danes v permanenci. — Kralj Oskar čaka samo, da se prestolonaslednik vrne domov, potem pa se takoj odpove prestolu. Prestolonaslednik in ministrstvo sta odločno proti vsakršni koncesiji Norveški ter hočeta, da odloči orožje. — Norveška začasna vlada je baje ponudila prestol vojvodu Valdemarju Chartres. — V Vašingtonu so odločno proti ločitvi Švedske in Norveške, češ, da bo potem Norveška izročena ruskemu, Švedska pa nemškemu vplivu.

Dopisi.

Iz Sore. Slavnost v čast sv. Cirila in Metoda in proslava dvajsetletnice družbe sv. Cirila in Metoda bi se mogla prav lepo in veličastno izvršiti pri nas. Kraj je lep, diven. To bi zamogli razni letovinarji in turisti zasvedočiti, kateri posejajo naše zelene hribe in gore. Pod visokim Humom ob zdravni Sori leži naša prijazna in mirna vasica, kjer biva plemenito ljudstvo. Po ravni cesti se pride k nam iz Skofje Loke in Medvod. Od kolodvora Medvode smo oddaljeni dobre pol ure pešhoda. Železnična zveza je prav ugodna. Pripravljajni slavnostni odbor hode storil po svojih močeh, da udeležence zadovolji. Program slavnosti pa se bo sestavil in razglasil takoj, ko zglase vsa narodna društva, ki se hočejo slavnosti udeležiti, svoj pri-

stop. Zato naj blagovolijo preje ko mogoče se zglasiti. Naslov: Ivan Lustrek, Sora, pošta Medvode.

A. G.

Iz Dobrnica. 28. maja okoli polnove je sedel v gostilni pri gosp. Bojancu v Dobrnici zaprišeženi farški podprednik Franc Smolič iz Korit, po domače Kajžar. Hudo se je repenil na tukajšnjega učitelja g. A. Cirmana, češ, da ne postopa pravilno v šoli in da se mora ta prekleti liberalce iz Dobrnice pobrati. »Če ne«, je dejal Smolič, »bom šel jaz in še devet drugih mož, pa ga bomo kar ven vrgli, šolo pa zaprli.« Kajžar, le korajžo, samo glejte, da sami sebe ne udarite po nosu, kakor ste se že dvakrat. Koliko podplatov sta morala raztrgati občinski sluga in organist, ko sta tekla na fajmoštvo in kaplanovo povelje od hiše do hiše in lovila podpise pri možkih in pri vsaki stari babnici, da niso zadovoljni s tem učiteljem. In zakaj vse to? Ker bere učitelj „Slov. Narod“ in ne trobi v farški rog. Pa je bila zastoj vsa gonja. Kar naenkrat se raznese novica, da pride šolski nadzornik v Dobrnico. Podpredniki so videli zdaj primeren trenutek, da spravijo učitelja proč. G. nadzornik je dal poklicati nekaj mož in jih vprašal, če imajo kaj zoper učitelja. Odgovorili so mu, da je liberalce in da „Narod“ bere, ki ga g. župnik nikakor ne puste brati. Pa so se možem podaljšali obrzi in prestrašili so se, ko jim je g. nadzornik povedal, da to še ni noben vzrok, da bi moral učitelj Cirman iz Dobrnice. Župniku Jančigarju in kaplanu Brectu pa povemo na uho: Pometajta rajši pred svojim pragom svoje farške smeti, šele potem pojdita drugam, samo glejte, da jih res kaj najdetta. Doma pometajta, ko imata toliko dela. V dobrniškem farovžu sta dve „sestri“, Nežka in Urška. Nežka je fajmoštova kuharica, Urška je pa za dekljo, obvede sta pa v Marijini družbi. Urška bo šla v kratkem v Rim. Seveda bo oče farovski hlapec. Urška je že pobrala svoja šila in kopita in odšla v svet, pa tudi hlapec jo bo pobrisal v kratkem, kakor sam pripoveduje. Ljudje se pa smejejo in pravijo: Nikjer ni tako kot v farovžu: dva petelina in dve kokoši! Pa je že božja volja tako! Jančigarju pa svetujemo, naj ta dopis prebere na priučici svojim podprednikom in se naj spomni tudi kaplanovih bratov!

Od Sv. Duha nad Krškimi.

Ker se že zdaj sliši, da bodo hoteli klerikaleci pri prihodnjih obč. volitvah nam nasprotovati, jim svetujemo že od daleč, da naj puste nas popolnoma v miru, ker je vsak vaš trud popolnoma zastoj. Naša in vaša dolžnost je, da se skupno oklenemo moža g. dr. Romiha. Kdo nam pokaže na Dolenjskem njemu enakega, ki bi se bil toliko trudil za nasad novih vinogradov? — Naša dva v farovžu sta postala sedaj prav mirna, slučajno sta si bila pred mesecem dni naš g. učitelj-organist in g. župnik v nasprotstvu (kar ni nič posebnega), ker se pa seveda še dosti nespetnih nahaja, so začeli govoriti: škoda za našega izvrstnega učitelja-organista, ker g. župnik ga bo zamaševal. Ker se je to neumno govorjenje le širilo, je on javno nastopil in jih potolažil sledeče: Bodite zaradi mene oziroma moje duše popolnoma brez skrbi, g. župnik mene zamaševati ne more; ako bo pa hotel to storiti, ga bom pa jaz zaorglal, magari če sva oba pahnjena v peklensko brezdnost. Kakor bom videl, da se bo g. župnik kaj nerodno vedel pri oltarju, ali da bo sploh kaj migal proti meni na kornu, bom pa takrat vse registre odprl in ga bom zaorglal. Potem sva pa kvit.

Brezimenovič.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. junija.

„Slovensko-nemška zveza“ v kranjskem deželnem zboru že davno ne ugaja nacionalnim Nemcem Kranjski klerikaleci vpijejo, da ta zveza škoduje Slovincem in koristi Nemcem, nemški nacionalci vseh vrst pa pravijo, da ta zveza škoduje Nemcem in koristi Slovincem. Zdej zahteva »Alldesches Tagblatt«, da naj Nemci v dež zboru razrušijo zvezo z liberalnimi Slovinci. Ali ni to značilno, posebno z ozirom na vedna sumničanja klerikalecev?

„Zahrbtno in neodkritosčno“. »Slovenec« trdi, da se je delalo pri volitvi v odbor »Sl. Matice« zahrbtno in neodkritosčno. Nas se to očitano gotovo ne tiče; mi smo očitno in javno nastopili proti Lesarju, Grundnu in Zupančiču in vesel nas resnično, da so vsi trije propadli. Vprašamo pa »Slovenca«: Ali se spominja, kako zahrbtno, res in-

dijansko zavratno so klerikalci svojčas nastopili proti kranjski kmetijski družbi in kako zahrbtno so proti nji ravnali?

— „Slovenska Matica“. Mnogetletni predsednik »Slovenske Matice«, g. nadzornik Fran Levec se je včeraj odpovedal predsedstvu. To je dogodek, ki ga iskreno občalujemo, upamo pa, da pri tem ne ostane, nego da prekliche gospod nadzornik Levec svojo odpoved. Izida sadnje volitve nikakor ni smatrati kot nezaupnico g. nadzorniku Levou, nego samo kot izraz odpora proti klerikalnemu uplivu na to prvo naše književno društvo. G. nadzornik Levec je lahko prepričan, da uživa popolno zaupanje preogromne večine naprednih Matičarjev, da vedo ti v polni meri ceniti njegovo delovanje in tudi vedó, da je ravno vsled tega, ker zna pomirljivo vplivati med nasprotujočimi si frakcijami, kakor nalašč poklican, da je in da tudi še vnaprej ostane predsednik »Slovenske Matice«.

— Slovenska nehvaležnost. Pri volitvi v odbor »Slovenske Matice« je dobil g. dr. Jos. Stare 617 glasov, torej najmanj izmed vseh izvoljencev. Tudi pri občinskih volitvah se mu godi tako, menda, ker je odkritosrčen, ker ne dela praznih obljub in ima vedno občno korist pred očmi. Naše prepričanje je, da tako postopanje proti gosp. dr. Staretu ni in ni pravilno. Če kdo, potem tega dr. Stare gotovo ne zasluži. Kdo je delal toliko narodne tlače kakor dr. Stare? Menda nihče in zato odločno obsojamo, da se takega moža vedno zapostavlja.

— Poziv slovenskim občanom in političnim društvom! Z ozirom na vedno večji pritisk c. kr. uradov kakor c. kr. sodišč, davkarjev, okr. glavarstev, in. ravnateljstva itd. z nemškimi uradovanjem, je sveta narodna dolžnost vsake slovenske občine in okrajnih zastopov, da v prvi seji sklenejo izključno slovensko uradovanje ter ta sklep naznanijo c. kr. uradom, s katerimi pridejo pri uradovanju v dotik, poleg tega naj se tudi odločno zahtev, da so tudi naslovi na zavitku slovenski. Pripomni naj se, da se bodo v tujem jeziku pisane vloge neresene vračale.

— Dunaj in Domžale. Nemško časopisje tuli zdaj kakor blazno zaradi domžalskih dogodkov. Z običajno nemško nedostojnostjo se seveda nič ne spominjajo, kaj so počeli njimi Nemci v Celju pri otvornosti Narodnega doma in pri obisku čeških Sokolov. Tudi se nemški poštenjaki nič ne spominjajo, kaj so zadnji pripravljali na Dunaju. Tam so se združili največji sovražniki, da s silo preprečijo češko slavnost. Sestavili so poseben odbor za priredbo napadov, če bi se bila dovolila sokolska slavnost na Dunaju in ta odbor je 31. maja sprejel naslednjo resolucijo: „Die heute versammelten Vertreter Wiens aller Parteirichtungen erklären, dass sie mit den schärfsten Mitteln gegen die Abhaltung jedes tschechischen und deutschfeindlichen Trutzfestes ankämpfen und, falls die Behörden derartigen Herausforderungen gegenüber Nachgiebigkeit zeigen sollten, diese deutschfeindlichen Veranstaltungen und frechen Herausforderungen in entsprechender Weise zu verhindern wissen werden.“ Na Dunaju je slovenska slavnost „deutschfeindliches Trutzfest“. Kaj pa je potem nemška slavnost v slovenskih Domžalah? Ali ne morda tudi Slovencem sovražen Trutzfest in freche Herausforderung? In če imajo Nemci na Dunaju pravico in si štejejo v narodno dolžnost „mit den schärfsten Mitteln“ slovenske slavnosti „zu verhindern“ ali potem mar Slovenci nimajo pravice se ravnati po nemškem zgledu?

— Po domžalskih dogodkih. Iz Domžal se nam piše: Umazani listič, ki izbaja kot priloga graškega „Tagblatta“ in ki zbira smrdljivi cvet „kulture“ kranjskih nemčurjev, je pri-

nesel iz Ljubljane skrajno nesramen dopis od dne 6. t. m., v katerem se prav pobalinsko blatijo naše vrle Slovenke, ki so se dostojno udeležile opravilne demonstracije zoper vsenemško slavnost tirolskih in drugih pritepenecv. Brezstidni obrekovalci predbaciva cele gospe soprogi kamniškega župana dejanja, kojih ta gospa, kar bo vsak pridrtil, kdor jo samo nekoliko pozna, sploh ni zmežna in bi istih tudi pri drugih nikoli ne odobraval. Brezvestni lažnjivec pa jo le ometava z nesramnimi očitaji, češ, saj se mi nič ne more zgoditi, kakor se ne boče ničesar zgodilo onim pobalnikom, ki so izza varnega plota v prisotnosti vladnega komisarja in orožnikov metali kamenje na Slovence. V svesti si svoje neodgovornosti, ovaja perfidni dopisnik gospo tukajšnega trgovca gosp. F., kakor da bi bila ona spustila celo tolpo od nje podkupljenih šnopsarjev na pohlevna nemška jagnjeta. Hudobni namen dopisnikov je, napravljati tej gospe nepotrebna pota in stroške. In to se mu nemara posreči, ker vladni aparat dela z vsjo silo na to, da spravi kolikor mogoče mnogo naših ljudi na obtožno klop. Več pa se zlobnežu ne bo posrečilo. Dosti je namreč prič za to, da je dopisnikova ovadba preprosta laž. Če ima pogum, naj ponovi svojo obdolžitev tako, da se ga bo moglo tirati pred kako sodnijo v naši deželi. Zahrbtni dopisnik nam ni znan, a pri nas se vobče govori, da je Ladstätterjev knjigovodja Benedict Veider tista oseba, ki je pravi provzročitelj prve izzivalne švabske slavnosti med nami. Radi tega je opravičen sum, da on spravlja preko Ljubljane nasramoteče dopise v nemške liste. Mogoče se motimo, ker imajo tudi Kamničani v svoji sredi dopisnika nemških časopisov dra. B., ki je od Slovencev obogatel, jih pa sedaj skoraj tako ošabne prezira, kakor njemu dobro znana gospa, ki je v svoji „plemenitosti“ ozmerjala Kamničane s psovko „Gsindele“. Če brezvestna gonja zoper naše ljudi takoj ne preneha, hočemo še mi proti tujim vsiljivcem in zajedam z vsjo brezobzirnostjo postopati. Za danes zadostuj ta opomin!

— Kdo je podkrepil moč Tirolcev v Domžalah? Bilo je nekaj let pred potresom. Domžalski Tirolei so se ravno dobro vgnjezdili v Domžalah, zaupanja med ljudstvom pa niso imeli. Glavni fabrikant Ladstätter je pa vedel, da je slovensko ljudstvo v Domžalah in okolici nad vse pobožno in pokorno svojemu dušnemu pastirju in da stori, kar mu ta reče in ukáže. Tedanji beneficijant na Goričici v Domžalah je bil Jakob Strupi, ki je bil zelo vnet za olepšavo cerkve, katero so ravno tisti čas popravljali. Pa je šel Ladstätter k Strupiju, kazal svoje katoliško prepričanje in navdušenost za vero s tem, da je odvrnil tri stotake za popravo in olepšavanje cerkve. Zadolnela je najlepša struna z najlepšim glasom v beneficijatovem ušesu in Domžalčani in sosednji vaščanje se še spominjajo, kako je Strupi na prižnici hvalil Ladstätterja kot katoliškega vernika, ki je v kljub svojemu bogastvu ostal zvest katoliški kristjan. Ljudstvo mu mora biti poslušno, ker kar on dela, prav dela. In Strupi je pri vsaki priložnosti, pa naj si je bil v šoli, na cesti ali v gostilni, hvalil tirolskega tovarnarja in priporočal ljudem vdanost in pokorščino toli plemenitemu gospodu. Čudno ni torej, da je Ladstätter od tega časa ribaril po kalni vodi, zlasti ki je dobil v roke še župana Janežiča. Ladstätter je bil neomejen gospodar vad celo občino v vseh rečeh, v posvetnih in cerkvenih in kadar je prišel škof v Domžale, je bil prvi njegov sestanek z Ladstätterjem. V takih razmerah ni čudno, da se je vpliv Tirolcev v Domžalah rapidno širil, ker ni bilo nobene sile, ki bi se mu bila upirala, nasprotno, še vse ga je pospeševalo!

— „Slovenska indolencija in nje posledice.“ Kako lahko miselno in površno se v Trstu sodijo javne razmere, priča pod gorenjim naslovom v »Edinosti« obelodanjeno,

ravno tako vehementno kakor neosnovano streljanje. »Edinost« je čitala v »St. Presse« nasvet, naj se v Domžalah ustanovi slovenska tovarna za slamnike in hitro je začela grmeti o slovenskih indolenci. Pri tem je samo pokazala, da o stvari sami še pojma nima. V Domžalah že imamo tovarno Jančigajevu, kjer se izdeluje slamniki za premožnejše občinstvo, poleg tega je pa še cel tuot drugih slovenskih tovarn, kjer se izdelujejo slamniki za kmetijske ljudi. Tirolei delajo z velikim kapitalom, imajo na Dunaju, v Monakovu, v Florenci, v Milanu in drugod posebne prodajalne in zato je boj z njimi tako silno težak. Ko bi se vsaj Slovenci držali gesla »Svoji k svojim«, potem bi bilo kaj bolje. O slovenski indolenci se v tem slučaju pač ne more govoriti. Imamo lepo slovensko slamninarstvo ali občinstvo posebno izven Kranjske ga ne pozna in se zanje ne meni, nego podpira tuje. A kako naj bi bilo drugače, ko še »Edinost« ne ve, da eksistira taka slovenska industrija, dasi se je svoj čas v »Slov. Narodu« silno mnogo o tem pisalo in je znana stvar, kako velikih zaslug si je pridobil naš čestitljivi starina ces. svetnik Murnik za slamninarstvo v Domžalah.

— Kdo fehta? Največji fehtači na K-anjskem so duhovniki. Škof ima rednih duhodkov na leto 60.000 kron, a fehta neprestano, fehta tako silovito celo okrog najsiromašnejših ljudi, da nafehta gotovo še svojih 50.000 kron na leto. Dalje fehtajo vsi duhovniki. Fehtajo zase in imenujejo to ofcr, fehtajo za cerkve, fehtajo za stokratnega milijonarja Pija X., fehtajo za svoja nepotrebna društva, fehtajo za bandera, fehtajo, naj se jim dajejo sveče in druge stvari, fehtajo za takozvane misijonarje, fehtajo za Mater božjo in razne svetnike, fehtajo za zamorske, za duše v visah in kdo ve za kaj še vse. In taki fehtači se zaletavajo v humanitarna društva, če apelirajo na javnost? F. j!

— Nemško načelo. Na Dunaju je imel v ponedeljek »Alldeutscher Verein für die Ostmark« zborovanje, na katerem je govoril neki dr. Förster o načinu, kako se morajo vzgojevati Nemci proti Čehom na Dunaju. Seveda se je zavzemal za to, da se mora vsak slovanski pojav na Dunaju s silo zatreti, češ, da hočejo Čehi Nemce v Dunaju iztisniti. Dr. Förster je rekel: Wenn jemand von einem anderen aus seinem Besitze verdrängt wird und er in der Eile keinen Richter finden kann, so kann er die fremde Gewalt mit angemessener eigener Gewalt abwenden. Der Staat schützt uns nicht, die Behörden sind zum Schutze des Deutschtumes nie aufzufinden, deshalb wird es wohl am Platze sein, wenn wir die Fremde Gewalt mit angemessener eigener Gewalt abwenden. Wir müssen endlich einmal die Schicksalsigkeit abschütteln, müssen die Hochanständigkeit einem unanständigen Gegner gegenüber ablegen und zur Selbsthilfe schreiten. Nemci se tudi resnično po tem ravnaajo. To so pokazali dogodki v Celju, v Brežicah, v Gradcu in na Dunaju in zato ni treba komentirati citiranega govora dr. Försterja.

— Nemška ošabnost. Glasilo celjske nemške stranke, „D. Wacht“, zahteva, da ne smejo Slovenci v Celju več v nemške gostilne, v nobeno obrtne, niti k trgovcem, to pa zato, ker se Slovenci svojim ljubeznim nemškim someščanom studijo kot nadležna golazen. Ako se to ne zgodi, groze Nemci, da se povrnejo časi tolovajskih napadov, kakor so bili za časa otvoritve „Narodnega doma“ in češkega poseta. Prete z ubijalskimi napadi, da hočejo s kamni naskočiti in demolirati slovenske hiše. Siti so slovenskega kruha!

— „Grazer Tagblatt“, pih kakor pohojen gad na ljubljanskega župana in na ves občinski svet zaradi energičnega nastopa v sadnji seji

občinskega sveta. Vsa ta psovovanja nemških kulturonošcev ne dosežejo niti našega zaničevanja. Kar je prav in dobro, kadar to store župani nemških mest in nemški občinski zastopi, to je prav in dobro tudi, če to stori ljubljanski župan in ljubljanski občinski svet. Nemci nam lahko verjamejo, da imamo za njih papirnato grmenje samo prezirljiv posmeh.

— Škandal v okrajnem zastopu laškem na Štajerskem. Poročali smo že, da je laški okrajni zastop dovolil ponemčevalnemu društvu »Schulverein« 200 K prispevka v pokritje slavnostnih stroškov. Ko so Nemci slavili 25letnico tega svojega društva, so naredili dolgove. Osrednji odbor tega društva je razposlal sedaj prošnje na vse v nemčurskih rokah se nahajajoče korporacije in društva za prispevke v pokritje teh stroškov, tako tudi na laški okrajni zastop. Ta nezarmna prošnja se je raspravljala sicer v odborovi seji okr. zastopa in bila odbita, a načelnik dr. Mravlag jo je postavil na novo na vzpored pri plenarni seji okrajnega zastopa, ki se je vršila pretečeno soboto. Ko se je predlog prebral, oglašil se je proti njemu pravičen Nemes Jurij vit Goosleth. Predlog se je dal na glasovanje. Tu pa se je pokazala tista nesrečna slovenska strahopetnost: Vsi slovenski odborniki razen dveh so se spravili nekam v prvo sobo na varen kraj, kjer jim ni bilo treba glasovati niti za niti proti! Predlog je bil z večino glasov sprejet! Kdo je torej kriv, da gre slovenski kmetiski, krvavo prislušeni denar v nemške roke, če ne samo slovenska nezavednost! Kdaj se nam zdani?

— Slavnosti desetletnice župe dolnorakouske na Dunaju se je slovensko Sokolstvo nameravalo udeležiti z večjo deputacijo do 30 članov. Razen ljubljanskega „Sokola“ so priglasili svojo udeležbo: goriški, gorenjski, celjski, ljutomerski in moziški „Sokol“. Lepi načrt je prekrizala c. kr. vlada, ki je nakratko prepovedala vsako slavnost, dasi bi „Sokol“ ne nastopali v svoji opravi, dasi bi se Sokolstvo na zunaj pokazalo le v krasni javni telovadbi in še to daleč tam zunaj v Praterju. Čudno, kako je vlada občutljiva, kadar gre za odredbe proti Slovanom. V Celju je svoječasno 25 nemških barab zahtevalo, da morajo sneti slovensko trobojnico raz Narodni dom. S celovškimi policaji pomnožena celjska policija je hitro se uklonila temu nečuvnemu zahtevku in vlada je seveda potrdila ta modri ukrep. V Domžalah pa, kjer so nemčurji razobesili frankfurtarico, je vlada zavezala ravno nasprotno stališče: frankfurtarica mora ostati, na Slovence pa, ki zahtevajo njeno odstranitev, naj se strelja, naj se jih bode z bajonetmi. Seve tu je zahteval nekaj narod slovenski, tam pa nekoliko nemških barab — in ti so gospodje v naši državi!

— Katoliški list navdušen branitelj iredentističnih zarotnikov. V Goriči ishaja katoliški list »L' Eco del Litorale«, ki se kar sedi navdušenosti za sveto katoliško stvar. Da je pa ta list le po naslovu katoliški in da mu je katoličanstvo samo krinka, da lažje laže svojim bralcem, pokazal je ob priliki razprave na Dunaju radi tržaških bomb. Preiskovalnega sodnika Barzala je napadel samo radi tega, ker je ta — akoravno Italijan — ostal veren svoji uradniški prisegi ter je kot preiskovalni sodnik vršil svojo dolžnost. »Kar se tiče bomb,« pravi imenovani list, »je tisoč podatkov, ki kažejo človeku, da so bile skrite valed vzpodbujenja nekega redarstvenega zaupnika, če jih ni še sam dotični redarstveni zaupnik skrtil pod deskami prostorov društva »Ginnastica«. Take besede so vredne katoliškega lista, ki ga preveva pristen židovski duh, ki ima svoje korenine v blaženi Italiji med iredentovci, ki komaj čakajo trenutka, da pade primeren kos Avtrije Lahom.

— Izgubil hlače, škornje in klobuk. Poročali smo zadnjič, da je neki vinjeni duhovnik ponoči izgubil hlače, škornje in klobuk. Zamilčali smo ime dotičnega duhovnika in tudi bivališče njegovo. Ta velika dušnost pa se naza je slabo plačala. V zahvalo se zdaj bobna z lec, da so liberalci dotičnega duhovnika ponoči napadli, ga pretepli in ko je nezavesten ležal na tleh, ga slekli. Zgodilo se je vsled tega, da je neki liberalci — to se pravi: spodobno oblečen človek — prišel v dotično vas, kjer biva omenjeni duhovnik — in da so ga ljudje napadli, češ, to je tudi eden tistih liberalcev, ki so našega »gospoda« slekli. Da se ne bodo godile take krivice in da se liberalcev ne bo po krivici dolžilo, da so napadli duhovnika in ga slekli, moramo stvar nekoliko pojasniti. Hlače, škornje in klobuk je izgubil tisti kurat Švigelj v Harijah, ki je svoj čas izgubil tudi Boga. Dotični večer je popival z raznimi klerikalnimi gospodi v Trnovem do pozne noči in se potem pijan odpravil proti Harijam. Najbrže je v pijanosti slekel hlače in škornje ter odložil klobuk; mogoče je pa tudi, da so ga kmetiski fantje zasačili pri vasovanju. Švigelj je zal fant in ima pri ženskah velikanske uspehe. Če želi, mu povemo detajlov glede njegovih ljubezenskih uspehov. Z leca se zdaj oznanja, da so liberalci napadli, pretepli in slekli kurata Šviglja. Ali je bil tako pijan, da ni nikogar spoznal? In zakaj ni napravil ovadbe pri sodišču? Stvar je vredna, da se preišče, ker so ljudje v Trnovem pri Ilirski Bistrici razjajeni, da se zdaj iz kuratovih ponočnih doživljajev kuje politični kapital proti liberalcem in še na tak škandalozen način.

— „Laibacher Zeitung“ prijavlja danes dolg članek o dogodkih v Domžalah. Ker danes primerne odgovora ni več mogoče spraviti v list, odgovorili bomo prihodnjik.

— Slovenskim umetnikom in pisateljem. Lansko leto, o priliki I. jugoslovanske umetniške izložbe v Beogradu, sklenili so zbrani slikarji in kiparji v družbi z nekaterimi jugoslovanskimi literati, ustanoviti umetniško zvezo, v kateri bi bila vsa štiri jugoslovanske plemena zastopana v bratski slogi v svrhu gojitve umetnosti in medsebojnega spoznavanja. Novemu društvu dali so ime »Lada« in kmalu potem se je konstituirala srbska sekcija v Beogradu, bolgarska v Sofiji in hrvaška v Zagrebu. Izmed Slovencev, ki so bili navzoči v Beogradu in potem v Sofiji, delegirana sta bila slikarja Richard Jakopič in Ferd. Vesel, da skličeta v Ljubljani sestanek slovenskih pisateljev in umetnikov ter oživitorita slovensko »Lado«. Radi raznih neprilik se do danes v Sloveniji ni moglo ničesar storiti v ta namen, slabo znamenje pa bi bilo, če bi se ta zadeva odlašala še nadalje, kajti »Lada« bi bila lahko ne samo velikega moralnega, nego pred vsem tudi praktično-umetniškega pomena, ker bi tako stali vsi Jugoslovani neprestano v umetniškem kontaktu ter bi se jim ne omogočil tako le skupen nastop v centrah jugoslovanskih narodov, nego pokazali bi lahko ob gotovih prilikah tudi prostranemu inozemstvu skupno jugoslovansko umetnost, ki se dosega še ni predstavila Evropi. Da se konstituirava v najkrajšem času slovenska sekcija »Lade« ter se popravi to, kar se je dosedaj zamudilo, pozivljajo se vsi slovenski umetniki vseh strok, da prijavijo pristop k »Ladi« ter eventualno sporoče, kdaj naj bi se sklical sestanek, na katerem bi se razpravljalo o ustanovitvi te umetniške zveze. Dopisi in prijave na slove naj se na: Ferd. Vesel, akademski slikarja, St. Vidu pri Zatičini na Dolenskem.

— Kaj je z gluhonemnicami? Po mestu se razširjajo jako čudne govorice o razmerah v tem zavodu. Treba je, da se proti tem govoricam, če so neosnovane, energično nastopi od policanske strani.

— Bonačev vojni red. Turiste in prijatelje narave opozarjamo na Bonačev vojni red, kateri ima poleg običajnih stvari in kolektorjev tudi vse lahke ture v planini in pešizlete, sestavlja g. Ant. Mikuš. Cena mu je samo 20 vin, pošto 30 vin. in bo marsikateremu dobro služil.

— Dalje v prilogi.

— Škof Jeglič ima blizu cerkve sv. Petra velik vrt. Ta vrt je dal sedaj v štanta. Vzrok temu je, da z nobenim vrtnarjem ne more izhajati. Šikanira ga tako, da je vsak vesel, kadar pobere šila in kopita. Še salato ima natančno prešteto, tako je nezaupen proti svojim uslužbenecem. Sploh pa dela z njimi prav grdo. Naj se kdo le z najbrezpomembnejšo stvarco zameri, je že od slovljen. Kar »marš vene«, makar zvečer! Vrtnarji, ki so služili drugod mnogo let, so pri škofu držali komaj nekaj tednov. Ker škof že vrtnarja ne more več dobiti, je dal vrt za 800 K v štanta.

— Za pisatelja Podravskega so poslali: G. Fran Veršec, o. k. r. notar v Sevnici, 5 K; »Delavsko bralno društvo« v Idriji zbirko 13 K 02 v, nabrano na izletu v Črni vrh; g. dr. Viktor Gregorič, zdravnik v Sežani, zbirko 50 K, nabrano med znanci v Vipavi, Seno žeah in Sežani, in g. Bruno Rotter, žrkostavec v Opatiji, zbirko 64 K. Imena darovalcev iz Opatije priobdimo prihodnjič! — Vsem plemenitim darovalcem izrekamo svojo iskreno zahvalo!

— K »Zvezi slovenskih pevskih društev« je kot 36. društvo pristopilo pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah pri Trstu s 70 izvršujočimi člani (20 ženskimi, 50 moškimi). Živelo!

— »Slovensko zidarsko in tesarsko društvo« v Ljubljani bode priredilo dne 2. julija t. l. veliko vrtno veselico pri »Novem svetu« na Marije Terezije cesti št. 16. — Prihodnjo nedeljo, dne 18. junija dopoldne ob 9. uri se prične kegljanje na dobitke na kegljišču pri »Novem svetu« in se bode keglalo vsak dan zvečer do večera veselice. Vsa natančna pojasnila in oznanila prihodnjega tedna, ki se bodo dostavila vsem prijateljem in članom društva.

— Popravek. Včeraj smo poročali, da je bil v Domžalah aretovan gospod U, poštni ekspediter, zaradi zadnjih demonstracij. Izvedeli smo zdaj, da to ni res; dotični gospod je bil sploh samo gledalec demonstracij.

— Na Jesenicah na Gorenjskem se »Slovenski Narod« še vedno prodaja pri gospodu Messrju šte. 100, dasi to ondotne klerikalce jako škeli. Po odhodu gospoda Messrja k orožnim vajam, je skušala klerikalna zvežava prodajo preprečiti, a se ji ni posrečilo, ker se je prišlo tej nakani brzo nasled. Za danes ne bodemo stvari dalje preiskovali, v zopetnem slučaju pa bodemo nastopili brezobzirno. To bodi dotičniku v svarilo!

— Vrhnika — letovišče. Ako je katera moda nove dobe dobra in zdrava, je sprememba podnebnja in zraka v poletnem času za tiste, ki jim razmere pripuste kaj takega. Dosedaj pa sili vse le v divno našo Gorenjsko, kjer marsikateri poletni mesec niti stanovanja ni več dobiti. Malokdo pa pomisli, da združuje Vrhnika v sebi skoraj vse prednosti prijetnega poletnega bivanja, tukaj imamo prehod iz gorenjske v notranjsko klimo. Narodno zavedni trg ima jako snažne hiše, lepa stanovanja, mnogo novih hiš, dobre gostilne, kjer postrežejo tudi še tako razvajanemu tujcu. Trg ima vodovod in sploh vode v izobilju za kovanje. Saj sta v neposredni bližini izvira Ljubljaniice in Bistre. Na strani obkrožujejo trg lepo zarasle gore. Največja privlačna moč pa morajo biti za vsakega prijatelja narave krasni nasadi na hribu sv. Trojice, par minut nad trgov. Vrlo opeševalno društvo pod vodstvom neumornega in za naravne krasote vneta ga G. Grudna je namreč še pred leti pustil hrib spremeniiti v prekrasni park smrek, mecesnov in drugega gozdnega drevja. Vmes so snažne stezice s klopi in mizami. Razgled s hriba je naravno diven. Kdor pa si želi prijetne druščine, posebno ob večerih na gostilniških vrtih, čutil se bo brž domačega med vrliimi, ljubeznimi in izobraženimi rodoljubi. Kdor ni »naše gore liste« pa se naj drži slavnega vrhniškega »lorda«, ki govori skoraj vse evropske jezike.

— Postojnska jama. Tudi letos se bo vršila dne 12. t. m. na binokštni ponedeljek v Postojni velika jamska veselica. Po pripravah soditi bode letošnja veselica vse dosedanje prekoslila. Jamska uprava je storila vse, kar leži v njenih močeh, da obiskovalce v vsakem oziru zadovolji. Jama se bode ta dan otvorila ob 3. uri popoldne in ostane za posetnike do 6. ure odprta. Iz Ljubljane, Trsta, Reke in Kormina vozijo ta dan posebni vlaki. Iz Ljubljane odhaja posebni vlak ob 9. uri 40 minut dopoldne in dospje v Postojno ob 12. uri 12 minut popoldne; iz Postojne se vrne ob 9. uri zvečer in pride v Ljubljano ob 11. uri 6 minut ponoči. Vozna cena tja in nazaj vstevši vstopnino v jamo znaša v II. razredu 7 K 80 h in v III. razredu pa 5 K 80 h. Pred jamo postavljen je za

obiskovalce poseben buffet, na plesišču pa restavracija. Zraven plesišča se nastani ta dan poseben o. k. r. poštni urad »Postojnska jama«. Pri lanski binokštni veselici se je oddalo pri tem uradu že 13.800 razglednic. Nihče naj tedaj ne zamudi ugodne prilike, da si ogleda ta največji in naznamitejši podzemski dužež, ta biser naše slovenske zemlje.

— Bralno in pevsko društvo Toplice v Toplicah priredi na binokštni ponedeljek, dne 12. junija vrtno veselico s petjem. V služaju neugodnega vremena se vrši veselica v notranjih prostorih restavracije kneza Auersperga. Gostje dobro došli!

— II. poučnega potovanja kranjskih kmetovalcev na Štajersko in Koroško se udeleži 47 oseb. Pred odhodom to je v torek dne 13. t. m. zvečer priredi gospod Počivavnik (Hotel Lloyd) koncert Ljubljanske mestne godbe, kjer se potovalci zbere.

— Na Črnem vrhu je umrl dne 6. t. m. bivši čevljarški mojster v Idriji g. Valentin Tončič. Pokojnik je podlegel zavratni bolezni sušici, na kateri je hiral nad dve leti. Prerano umrl je bil do časa svoje bolezni vrlo zaveden in ugleden obrtnik, ki je posvečal vse svoje moči — za korist obrtnega stanu, za povzdigo stanovske zavesti med idrijskimi obrtniki. Bil je več let odbornik rokodelske zadruga, pomagal ustanoviti obrtno bolniško blagajno in bil nje odbornik. Poleg stanovske delavnosti je bil tudi vesten in požrtvovalen delavec na narodnem polju in v društvenem življenju. Bil je član vseh idrijskih narodnih društev in pri nekaterih tudi odbornik. Kot odločen somišljenik narodno-napredne stranke je bil vedno zvest narodnim in naprednim načelom najsi je radi tega trpel gmotno kot obrtnik. Vsled svoje blage narave je bilo občevanje z njim prijetno. Pogreba njegovega se so po odposlancih udeležila idrijska društva in sicer »Rokodelska zadruga«, »Obrtna bolniška blagajna«, »Jednakopravnost«, »Sokol«, »Delavsko bralno društvo«. »Čitalnica« je položila lep venec na pokojnikov grob. Pevski klub je pod vodstvom učitelja g. A. Šabca zapel tri žalostinke: na domu, v cerkvi in ob grobu. Ob odprtem grobu se je našel idrijskega »Sokola« brat Novak spominjal dragoga pokojnika s tem, da je v kratkih potezah našel Tončičevo delovanje v stanovskem kakor narodnem oziru. Spoznali smo, kako vsestransko in neumorno delaven je bil pokojnik in kako velika je izguba za obrtni stan in narodna idrijska društva. Bodi blagemu in zaslužnemu pokojniku časten spomin med nami in lahka zemlja v rodni vasi.

— Požar. Gorelo je dne 8. junija okrog 5. ure popoldne v Dolenji vasi pri Podbrezjah, ter so pogorela poselnikova: 1. Francetu Miheliču, po domače Gorin, hiša št. 5, škoda okrog 1500 K, zavarovan je za 1000 K; 2. Francetu Justinu, po domače Meševc, hiša št. 8, škoda okrog 1000 K, zavarovan je za 600 kron; 3. Francetu Miheliču, po domače pri »Mihelnu«, hiša šte. 9, škoda okrog 2000 K, zavarovan je za 1200 K; 4. Janezu Okornu, po domače Katrušnek, hiša št. 10, škoda okrog 1000 kron, zavarovan je bil za 600 kron. Zavarovani so bili vsi pri »Dunatu«. Ogenj se znesliti bržkone otroci.

— Državnozbornska volitev za Maribor. Socialni demokratje so postavili za kandidata graškega občinskega svetnika Jul. Hilarija, ki je že pri zadnji deželnozbornski volitvi v Mariboru kandidiral in propal.

— Brezobrestno posojilo za spodnještajerske vinarje, in sicer v znesku 400.000 kron, se je te dni določilo. Od te svote odpade na ptujski okraj 132.200 K. Tako se godi tam, kjer se deželni poslanci zavedajo svojih dolžnosti, kranjski klerikalci pa imajo za svoje dolenske volilce le — trtno uš.

— Kaplanove klobase. V mariborski okolici in tudi ponekod drugje mora vsaka hiža za Veliko noč prinesiti v farovž tri klobase, eno za župnika, eno za kaplana, eno pa za organista. Nekaterim kmetom pa ta »harač« že preseveda, saj v marsikateri hiši si še domači ne morejo privoščiti za praznike mesa. Zato so letos nekateri kmetje v Spod. Količini izbrali pokvarjene in plesnive klobase ter jih poslali nenasičnemu farovžu. Kako so teknile klobase župniku in organistu, ne vemo, le kaplan Keček je bil toliko previden, da je poslal pokvarjene klobase v Maribor na trg, kjer pa jih je tržni nadzornik konfiskoval. Ženska, ki je prodajala kaplanove klobase, je dobila 48 ur zapora.

— »Naprejš« v Gradcu. V svoji domačiji, v Hotederici pri Logatcu je umrl 29. maja t. l. g. Rač

Plečnik. Pokojnik, ki je bil več let gospodar društva »Naprejš«, je užival zaradi svojega krepkega snažaja, delavnosti in narodne zavednosti splošno spoštovanje in priljubljenost med graškimi Slovenci. Naj počiva blagi rojak v miru!

— Umor. V Gradcu je ustrelil neki Valentin Mayer trgovca s deželnimi pridelki Rud. Latzerja, pri katerem je svoječasno služil, a bil tatvine obdolžen in odpuščen.

— Neki čuvaj, ki biva blizu Ljubljane, je šel na Vič k »Jožetu« in si izposodil kolo, češ, da se pelje na Dobrovo. Ker je bil čuvaj precej čedno obleden in imel debelo verigo pri uri, mu je »Jože« brž kolo posodil. Čuvaj pa je s kolesom pobegnil in se vozil par tednov okrog. Podal se je pozneje k Jaxu in vzela tam popolnoma novo kolo na obroke. Naš junak je imel zdaj dve kolesi. Ljudje so se šudili njegovemu bogastvu, ker niso vedeli, kako je prišel do obeh koles. Ker pa čuvaj pri Jaxu več mesecev ni nič plačal, vzela je Jax kolo nazaj. Medtem je pa Jože, ki je kiel ves čas svojo lakomnost in čuvajevo premetenost, pri Jaxu izvedel o vsem čuvajevem početju. Peljal se je k njemu in mu vzela poneverjeno lastnino in zdaj je čuvaj naenkrat brez vsakega kolesa.

— Parobrodna družba Tržič-Tržišč. V Tržiču se snuje parobrodna družba, ki bo drževala redno vožnjo med Tržičem in Tratom.

— Ali sta Reka in Timavo identična vodna toka? Trst ima nezadostni vodovod ter strokovnjaki že več let proučavajo, odkod bi bilo dobiti dovolj pitne vode. Preiskavalo se je tudi, ali je Reka v Ščocijanski jami istovetna z reko Timavom, ki priteka pri Devinu iz peči. Poskusi pa niso imeli uspeha. Sedaj je italijansko planinsko društvo v Trstu sklenilo, da začne tozadevno preiskavaje znova, in sicer z neškodljivimi mikrobi.

— Otvoritev zdraviliščne restavracije kopalnišča Medija pri Zagorju se je izvršila v nedeljo. Gospodična A. Perlič je prevzela »zdraviliščno restavracijo«; skrbela bo za dobro kuhinjo in pristno pijačo ter so bili dodaj mnogobrojni domači, kakor tudi tuji gostje z vsem popolnoma zadovoljni. Medija se priporoča zlasti izletnikom; naravna gorka voda je neprecenljive zdravilne vrednosti.

— Naglo je spravila v denar mleko in smetano mlekarica Lenka Dovčeva iz Tomačevega. Ko je pustila v Kopitarjevih ulicah svoj vozček, je pripeljal mimo Ant. Povše vcz opeke in zadel z njim v vozček ter ga prevrnil. Ker je šla smetana in mleko v blato, je Povše škodo povrnil, kar je bilo mlakarici tudi dobro došlo in smeje je odšla proti domu.

— Pes je ugriznil danes zjutraj v desno roko konjačevega hlapca Frana Novaka, ko ga je hotel ujeti v zanjko. Pes se je spustil vanj in ga močno oklal. Pes je sicer vedno na verigi, a je sedaj letal brez nagobčnika po ulici. Lastnik pa je znan.

— Aretovala je včeraj mestna policija Marijo Repanškovo, rojeno leta 1879 v Markovem v kamniškem kraju, ki je pobegnila izpod policijskega nadzorstva in si prišla ogledat Ljubljano.

— Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 5 Slovencev in 4 Hrvatji, nazaj je pa prišlo 10 Hrvatov. — V Heb je šlo 25, v Inmost 30, v Sobah 26, v Hrušici 16, v Bohinj 27, na Jesenice pa 29 Hrvatov. Tuji 40 Ogrov se je pripeljalo nazaj.

— Ljubljanska društvena godba priredi danes zvečer v restavraciji pri »Novem svetu« (Marije Terezije cesta) društveni koncert za člane. Začetek ob 8. uri. Vstopnina za člane prosti, nečlani plačajo 40 vin. — Jutri, v nedeljo je jutranji koncert v »Svicariji«. Začetek ob polu 10. uri dopoldne. — Zvečer je koncert na vrtu restavracije »Zaje« (Rimska cesta). Začetek ob polu 8. uri. — Binkoštni ponedeljek je koncert v hotelu pri »Lloyd«. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 vin.

— Izleti. Jako prijazen popoldanski izlet preko Golovca je v Lavricu. Več pove današnji inersat.

— Izkaz posredovalnega odseka »Slovenskega trgovskega društva Merkur«. Iščajo se: 1 pomočnik manufakturne stroke za Ljubljano, 1 pomočnik špecerijske stroke za Ljubljano, 5 pomočnikov mešane stroke za deželno, 1 pomočnik papirne stroke za Ljubljano, 1 potnik manufakturne stroke za Trst, 1 učenka za Štajersko. — Službe iščejo: 2 pomočnika manufakturne stroke, 9 pomočnikov špecerijske stroke, 18 pomočnikov mešane stroke, 2 kontorista, 2 kontoristinj, 2 blagajničarki.

* Najnovejše novice. — Vest o carjevi smrti si je izmislil neki dvorjanik v Carskem selu, da bi javnost odvrnil od vtisa, ki ga je napravila vest o porazu ruskega brodrovja.

— Zgorelo je tovarno skladišče na kolodvoru v Kočicah. Škode je nad pol milijona K.

— Na črte in spise o novi nabrežni obrambi Benetk je ukradel mornar Pozzi ter pobegnil. V Benetkah sumijo, da je pobegnil na Dunaj.

— Potres v Skadru. Katastrofa se izkazuje vedno večja. Ubitih je 280 oseb, ranjenih pa 128. Italijanski kralj je poslal prizadetim prebivalcem 20.000 lir.

— Krokodil je ušel v Temešvaru iz menažerije ter dospel v kanal Bega.

— Strahovito nevihtu z nalivi so imeli predvčeršnjim po Srednji Nemčiji. Škode je nad 4 milijone mark. Mnogo železniških prog je razdrtilih. Devet oseb je ubila strela.

— Ničnostna obravnava zoper morilko Klein in moža se vrši 23. t. m.

— Novo zdravilo proti pasji steklini. Vseučilišni profesor v Bolonji, Tizzoni, je razkril, da radijevi žarki popolnoma ozdravijo pasjo steklino.

* Črnogorski knez in »N. Fr. Presse«. Povodom svojega bivanja na Dunaju je sprejel črnogorski knez tudi nekoga urednika »N. Fr. Presse«. Knez je rekel: »Veseli me, da morem sprejeti zastopnika lista, pred katerim imam največji respekt zaradi njegovega znanja in tona, v katerem piše. Toda o politiki ne bo danes razgovora, kaj ne? Ako Vas kdaj zanese pot v Črnogoro — v ostalem je ta pot krasen — tedaj se homo razgovarjali o politiki.« — Pri odhodu pa je urednik le napeljal razgovor o japonskih zmagah. Med vratmi je tedaj rekel knez: »Ali Japonska je tako daleč!»

* Lepi uspehi čsničarja. Whitelav Reid, novoimenovani ameriški poslanik v Londonu, je bil prvotno reporter za male ameriške časopise. Končno je dobil skromno službo v uredništvu »Tribune«, kjer je našel za tovariša mladega Jhna Haya. Sklenila sta prijateljstvo ter si medsebojno pomagala naprej. John Hay je danes državni tajnik Zedinjenih držav, dočim je Reid časosoma dobil »Tribune« v svoje roke ter jo tako spretno vodil in širil, da si je napravil lepe milijone in politično karijero. Bil je že kandidat za podpredsednika republike, bil pa je tudi poslanik v Parizu, odposlanec h kronanju kralja Edvarda in mirovni posredovalec v špansko-ameriški vojni. Sedaj 58 let star je dosegel, kar si je vedno želel: poslaništvo v Londonu.

* Nov učni predmet na vseučilišču. Dr. O. Wettstein, privatnemu docentu na vseučilišču v Curihu, uredniku »Züricher Post« se je dovolilo, da predava na vseučilišču zgodovino, pravo in tehniko tiska. Curih je potemtakem prvo nemško vseučilišče, kjer je časnikarstvo priznan učni predmet.

* 60 milijonov za hišo. Najdražjo hišo sveta si je dal zgraditi večkratni milijonar, senator Clark v New Yorku. Hiša je ravnokar dograjena ter velja 60 milijonov kron. Za okras je kupil celi rudnik, kjer se dobiva najlepše bronca, za mramor pa celi kamnolom posebnega mramorja, tako da nima nobena druga zgradba istega mramorja. Hiša ima 140 sob, ki so tako razvrščene, da morejo v hiši stanovati tri rodbine, ne da bi morale priti v dotiko. V spodnjih prostorih je 15 razkčno urejenih kopalnih sob. Nadalje je v hiši dragocena knjižnica, galerija slik, obedovalnica itd.

* Katoliška ljubezen do bližnjega. Kakor smo že svoječasno poročali, je bil stolni prošt Malzi v Wormsu pred sodiščem obsojen v ječo, ker je zlorabljal mladoletne šolske deklice. V dotični kazenski obravnavi sta kot prič nastopili od prošta zlorabljeni deklici Zimmermann in Schmidt in opisali vse svinjarije posvečenega cerkvenega dostojanstvenika, da so sodnikom vstajali lasje nad tem svinjarjem. In kaj so zdaj storili rimski popje? Obe rodovini Zimmermann in Schmidt je treba uničiti. In to se jim je tudi posrečilo. Zimmermann je čevljar, toda katoliška duhovščina mu je odjedla vsak zaslužek s tem, da je propovedala ljudem dajati mu delat. Mati deklice Schmidt je vdova in ji je hči njeno življenje s tem lajšala, da je hodila v neko vormsko trgovino pomagat. Od duhovščine naščuvani katoliški kmetje so prišli v dotično trgovino in se izjavili, da ne pride nihče več kupit tja, če ne odslovi trgovec takoj deklice Schmidt. Trgovec je moral deklico odpustiti, če ni hotel sebi najobutnejše škodovati. Taka je rimsko-katoliška ljubezen do bližnjega: najprej se uniči duševno mlada bitja, potem pa je treba še ma-

terjalno pokončati njihove rodovine! In zakaj vse to? Ker se je katoliška duhovnika prekinilo uganjati svinjarije z mladimi dekleti. Katoliški duhovnik je intakten in njegova moč je brezmejna, kar on stori, vse prav stori, če tudi se nam prav ne zdi. Pri tej priliki se spominjamo besedi solnograškega nadškofa, ki jih je zapisal v svojem velikonočnem pastirskem pismu, ko je poveličeval moč rimskega duhovnika, ki more iz hostije Boga narediti. »In če najdete na kakem duhovniku res kaj, kar bi se lahko grajalo, kaj hočete storiti? Ali morda tako, kot delajo sovražniki naše svete cerkve? Izbobnati, povečevati, generalizirati? Prejbiti, ali ne ostanejo tudi v nesvetem duhovniku te moči? Bog je v svoji modrosti in dobroti tako uredil, da so sveti zakramenti tudi takrat veljavni, ko ni življenje duhovnika sveto!«

* Sir za — odpustke. Neki francoski pobožni red, ki se bavi z izdelovanjem sira, je razposlal sledečo okrožnico: »Zavod spokornic v N., ustanovljen po opatu B. Vaše blagorodje! S tem si usojamo pripraviti vam naš sir, ki ga izdelujejo v zavodu naše spokornice s svojimi očiščeniimi in osnaženiimi rokami. Ker je to izdelek pokore, in ker so plače do skrajnosti znižane, nam je mogoče ta sir prodajati po najnižjih cenah, prvo kvaliteto za ... frankov, drugo kvaliteto za ... frankov. Vsa kupca 20 kg skupno dobi vrhu tega eno nakaznico za mašo za kakoga pokojnika; mašo čitam sam ali moj namestnik v samostanski kapeli. Kupci na drobno pa dobe za vsak kupljeni sir nakaznico za eno molitev Kdor ima pet takih nakaznic, jih lahko pri naši upravi zamenja za nakaznico za mašo. Naročila je naslovljati na opata B., ravnatelja zsvoda« — Pokora, sir, mrtvaške maše, kako bi se pač dalo rimati?

* Geografija pekla. »Professor« Bautz v Münstru opisuje peklo sledeče: »Peklo obstoji iz štirih podzemskih prostorov, ki so določeni, da sprejme dušo po smrti. Ti prostori so: 1. Abrahamov oddelek, ki je sedaj prazen; 2. vice; 3. bivališče nekrščnih otrok in 4. pravi peklo. Zadnji oddelek je najglobljeji, vendar nam je tako blizu, da nam njegovi grozni plameni gore neposredno pod nogami (as!), njegovi dimniki so vulkani; valovi njegovega večnega ognjenega morja stresajo kot potresi zemljo. Abrahamov oddelek je višji in dostojnejši (nekaka loža, kali). Kje pa so vice in kje je bivališče za nekrščene otroke? Zadnji oddelek devajo mnogi teologi blizu Abrahamovega oddelka v večji daljavi od pekla, dočim so vice v neposredni bližini pekla. Po vstajenju sveta ne bodo imele vice več prebivalcev, kakor je Abrahamov oddelek še sedaj brez njih. Oba oddelka se porabita potem za peklo (praktični pa so res ti podzemski gospodarji!). Isto se zgodi najbrže z oddelkom za nekrščene otroke, ako dobe po vstajenju nove prostore. Vendar se na taka podrobna vprašanja ne more dati zanesljivega odgovora. Ako imata vice in peklo enak ogenj, potem je meja med njima potegnjena samo po božji volji, tako da je ni dovoljeno prestopiti, tako ozira so uboge duše vredne. Oba druga prostora pa sta z velikimi masami ločena od pravega pekla. Za sedaj potrebuje peklo le malo prostora, ker bivajo v njem le duhovi. Ako pa po vstajenju postanejo ti prostori premajhni, bo Bog že preskrbel za nove prostore.« — In ta spis ni izšel menda v srednjem veku, temuč leta 1904.

* Zločinska družba. V Hod-Mezö Vasarihelyu je zasledila policija žensko družbo, ki se je bavila z zastrupovanjem. Neke starka Balapa je izdelovala strup ter ga prodajala ženam, ki so se hotele rešiti svojih mož. Takih žen, ki so zastrupile svoje močje, so že šest zaprli, na duši pa imajo tudi 20 otrok, ki so jih s trupom odpravile s sveta. Ko so otročniki hoteli prijeti Balapo, se je brž zastrupila, vendar so jo še rešili.

* Delitev Ogrske! »Magyarország« je dobil z Dunaja smešno vest, da gojijo na dunajskem dvoru že dolgo časa misel, da se Ogrska razdeli. Gornja Ogrska se priklopi Češki, Srednja Ogrska Bukovini, dolnji deli dežele Hrvaški in le srednja Ogrska bi ostala madjarska pokrajina. Vse te nove dežele bi pošiljale svoje zastopnike v osrednji parlament na Dunaj.

* Španski sleparji. Kakor smo že poročali, so v zadnjem času nekateri premožnejši krogi dobili iz Španije pisma, s kojimi jih neki »ujetnik« prosi, da bi prišli tja in založili večjo vsoto denarja in na ta način pomagali rešiti zaklad v znesku 2.400.000 mark, za katero uslugo mu obljubuje tretjino navedene vsote. Ti krogi pa, mesto da bi potovali v Španijo, vržejo navadno pisma v koš. Dobe se pa včasih tudi kalini, kakor kaže nastopni slučaj. Dne 22. majnika lanskega leta je dobil neki G., ki je

iz boljših krogov in stanuje blizu Berolina, tudi tako pismo. Mož je verjel in šel res v Madrid po zaklade. Dogovorjeno je bilo, da naj ima pri izstopu iz kupeja v roki častnik, da ga bodo po tem spoznali. Dospelvi tja, ga nagovori neka stara ženska in pelje v mesto do hotela »Kongress«. Tam ga odda nekemu slugi, kateri ga je potem peljal pred »sodišče«, kjer so se dogovorili, kako in kaj je za zakladom. Del je za razna podkupovanja 9000 mark, podpisal pri »sodišču« potrebne »listine«, potem pa dobil za navedeno vsoto čeke, s katerimi bi imel denar dvigniti v Bordeauxu, kamor se je po navesti »sodnika« takoj s strogo tajnostjo odpeljal in ostal v nekem hotelu ter pričakoval nadaljnih navetov. G. je čez dva dni res dobil pismo iz Madrida, ki ga je bilo pa spravilo v skrajno nervoznost. Ujetnik mu je v pismu naravnost povedal, da je v svoji špekulaciji za vseh 9000 mark ogoljufan in da so dotični čeki ponarejeni. »Ako greste z njimi«, pravi v pismu dalje »v banko, vas bodo zaradi ponarejanja javnih papirjev zaprli, ako to poveste svojim prijateljem, se bodo iz Vas norčevali, ako pa pridete naznaniti zadevo v Madrid, bodo mene ikali, a sem že na potu v Afriko, Vas bodo pa tudi tukaj zaprli, ker ste hoteli priti po nepošten poti do milijonov. Ako hodem z vašimi tisočaki v svoji novi domovini napravil srečo, Vam jih povrnem, sicer se pa Vam zahvaljum za naklonjenost«. In res se je potem zgodilo, da so ga znanici zasmehovali. Teda, ako kdo hoče imeti milijone, naj gre ponje v Madrid, odkoder pride domov z veliko blamažo suh.

Morski volkovi in rusko-japonska vojna. V Jadranskem morju se je izza rusko-japonske vojne število morskih volkov zelo pomnožilo. Na istrskih obalah so n. pr. v teku par dni tri vlovili. Ribiči so mnenja, da je to pomnoževanje v zvezi z vojno, ker beže morski volkovi iz Rumena in Sibirskega morja vlad podmorskih razstrelb v mirnejši vodo.

Največja vinska trta je v angleškem kraljevem gradu v Hemti-Kurgu. Zasadil jo je l. 1768. neki dvorjanik. Trta je dolga 35 m ter rodi po 2000 grozdov, katerih vsak je po 1 kg težak.

Huda kazen. Madjarski tehnik Matiasovic v Mitweidi je nalašč peščoval takozvani »Schillerjev hrast«, ki so ga zasadili v Mitweidi v proslavo Schillerjeve stoletnice. Obsojen je bil v tri mesečni zapor.

Nravnstveno spričevalo. Kaki duševni reveži so včasih nemški župani, dokazuje nastopni dogodek. Župan neke bavarske vasi je moral napisati nekemu občanu nravnstveno spričevalo. Najbrže niti razumel ni, kaj se od njega zahteva, zato je napisal tako le: »Karel Mayer mi je osebno znan. Njegova nravnstvenost je talentirana ter stremi nsprej. Premoženskih razmer nima, zato pa živi v kontumaciji.«

Smrt zaslužnega psa. Znamenit berhardinski pes Barry II. je nedavno v izvrševanju svoje službe ponezarečil. Kakor poroča ravnatelj hospica sv. Bernharda, potovali so nedavno trije Italijani čez imenovani gorski prelaz ter so zgrešili pot. Bill bi gotovo v snegu umrl, da jih ni našel pes Barry II. ter jih privlekel 200 m pred samostan. Tam pa se je psu spodrsnilo in je padel v 60 m globok prepad. Razbil si je glavo ter obležal na mestu mrtev. Barry II. je rešil vsega skupaj 34 ljudi iz zameotov. Nekega dne je prinesel v gobcu malo dete, potem pa se je vrnil po roditelja, ki ju je tudi rešil. Dvakrat so ga zalotili snežni plazovi, pa mu niso nič škodovali. Psa bodo napajali ter ga razstavili v muzeju v Bernu.

Plače umetnikov. Nedavno umrl komik Dan Leno je dobival v nekem londonskem ledališču po 5000 mark na teden. Mis Mary Lloyd, ena izmed najbolj znanih angleških pevk, zasluži na teden v treh varietnih gledališčih po 4000 mark na teden. Za ta denar poje kakih deset ur v tednu, a ravnateljji so v sem edini, da je še cena moč. Pevec Stratton, ki sedaj poje v Londonu, ne sprejme mandata izpod 5000 mark na teden, a je že najet za prihodnjih 40 tednov. Umetnik Little Tich d. biva v Parizu po 10.000 mark na teden.

Premog časoma preneha. Sodi se, da če se bodo tako rabil premog, kakor današnji dan, da pride le prekmalu čas, ko ga zmanjka. Angleži so bili radi tega v skrbeh pa so začeli računati. Po njihovih računih obsegajo premožnosti do globokine 4000 črevljev 100,914,687.167 ton premožnosti, v večjih globokih seže do 5,239.433.980 ton. Na leto se ga izkoplje približno 230 milijonov ton. V zadnjih letih se je izkopavanje povečalo za dva in pol milijona, izvaz je narasel za štiri in pol odstotke. Po

teh svojih računih mislijo Angleži, da bodo mogli kriti svoje potrebe glede premoga ter ustrešiti svojim zunanjim naročnikom še približno tisoč let.

Viteški potepuh. Blizu Filadelfije se je vozila krasna mis Blanche Farley sama v svoji kočiji. Nenadoma so se ji splašili konji in bila je v veliki nevarnosti. Glasno je začela klicati na pomoč. In res skoči iz gozdiča potepuh ves razcapan in porastel. Ne meneč se za nevarnost, skočil je pred konja ter ju zgrabil za uzi. In splašeni živali je srečno zadržal. Lepa gospica mu je za nagrado ponudila denarja, toda potepuh je viteško odklonil dar ter začel iz Byrona in drugih pesnikov citirati stihe, ki slavijo žensko lepoto. Končno je izjavil, da bi mu poljub s njenih rožnatih ustnic bil največja nagrada. Gospica se je spočetka obotavljala, končno pa privolila, potem pa se naglo odpeljala. Filadelfski odlični krogi so zamerili ta čin svoji ljubljenci, toda ona je izjavila: »Pogumni vitezi srednjega veka so smatrali poljub za nagrado. Mislim, da sem prav postopala, da sem poljubila neznanega moža, ki je za stavil svoje življenje zame.«

Jezuitska zgovornost. V spisu »Eine Jesuitenpredigt von Professor Häckel« je citati iz peresa patra Wasmanna sledeče besede: »Ako pa ni — in to je moje trdno prepričanje — osebnega Boga, ni neumrjose duše in ni vešnega življenja po smrti, potem bi bil seveda velik bedak...«

Romani brez ljubezni so na Japonskem in to je glavna stvar, v kateri se razlikujejo od evropskih romanov. Francoski pisatelj Gaston Demet poroča, kako majhno vlogo igra v japonskih romanih ljubezensko življenje. Glavna stvar je dejanje, razburljivo, vznemirljivo dejanje in če vzamejo Japonci svoje berilo v roke, izberejo si pripovedi kakor: »Trije mušketirji« ali celo »Robinson Kruzoe«. »Zakaj le zmerom ljubezen, ljubezen in zopet ljubezen?« vprašal je Japonec nekega Francoza. Vedno so vaše junakinje žene s pravico do ljubezni, z željo, da bi dobile delež pri ljubezni, ženske, ki v zakonu ne najdejo ljubezni in preamljajo zakon; vaše junakinje so deklice, ki love svojega ženina in ki ga bodo kmalu goljufale, ker ne najdejo pri njem pravice do ljubezni. Vedno se vprašam: Kje dobe vaši pripovedovalci in dramatik vse svoje modele? Kar življenje pripoveduje, to niso drame ljubezni — drame življenja so. Zakaj ne pripovedujete nikoli o lakoti in žejni, ampak zmerom o ljubezni, ki je ravno tako banalna življenska funkcija, ravno tako živalska, kakor lakota in žejna — to je vse eno. Da je človek nesrečen, če je, o tem ni govora. Zakaj trdite, da je nesrečen, če ljubi.« »Odvod«, to je beseda, katero nadevajo Japonci modernemu evropskemu ljubezenskemu romanu. Paš strogi kritiki in obenem filozofi.

Amerikanska ljubezen. William Huston je prišel pred nekaterimi tedni v Pariz ter se nastanil v odličnem hotelu. Tukaj se je zaljubil v lepo gospodično Ano Bricute ter ji ponudil zakon. Rekel je enostavno: »Zelo mi dopadete. Imam 50 milijonov letnih dohodkov ter se čutim osamljenega. Udarite mi v roko!« Mlada deklica sicer ni vzela čudne ponudbe za resno, vendar je seveda privolila in — v nekaterih dneh je izginila ter odnesla ženinu kup bankovcev. Amerikanec pa ni tatvine ovidil, temuč je naročil detektivom, da poiščejo bivališče njegove izvoljenke. Našli so jo res, in Huston je šel hladnokrvno k njej, ji očitil očetovsko njeno pregreho ter jo sam pripeljal k policiji, rekoč: »Gospodična Bricute me je okradla; zato mora v ječo, toda ljubim jo še vedno ter jo bom poročil.« — »Teda pa vendar odtegnite tožbo,« mu je rekel komisar. — »O ne,« je rekel mirno Amerikanec, dočim je deklica jokaje prosila odpustanja, »kazen mora dobiti, bogat pa sem dosti, da pridobim svoji ženi spoštovanje, tudi če pride iz ječe.« Vse prošnje skesane grešnice so bile zaman, in dočim premišljuje lepa nevesta v ječi svojo čudno usodo, pripravila ženini pridno vse potrebno za poroko.

Književnost.

»Učiteljski Tovariš«. Stev. 23 Vsebinska: K petindvajsetletnici nemškega Schultvereina. — Naš denarni savod. — Pisarna za zdravljenje naših bolnih, stanovskih, družabnih, uradnih, književnih, narodnostnih in političnih razmer. — Črtice iz starodobne šole. — Iz naše organizacije. — Vestnik. — Uradni raspisi učiteljskih služb. — Inerati. — Še enkrat — razstava risarjev v Zagrebu.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred porotnim sodiščem.

Roparski napad. V Tišlerjevi gostilni v Kolodvorskih ulicah je na večer 10. vel. travna popival 58 let stari France Rotar, posestnik iz Srednje vasi. Ker je bil precej vinjen, je nadlegoval goste, metal denar na mizo in se bahal, da je tako bogat, »da lahko celo Ljubljano kupi«. Opolnoči se je hotel z gorenskimi vlakom odpeljati domov. Šel je na južni kolodvor, si tam kupil vozni listek, a se je premislil ter jo krenil po Predilnih ulicah proti Figovcu. V tem pa priteče nekdo za njim, ter mu zada dva udarca s tako močjo, da je z obrazom treščil ob tla; storilec ga je nato še dvakrat po glavi udaril, segel mu v hlačni žep ter mu vzel za 8 K drobiža, potem pa še posegel v notranji žep telovnika ter potegnil iz njega listnico, v kateri se je nahajalo 148 K v bankovcih, 1 srečka državne loterije in potrdilo za plačano zavarovalnico. Storilec je nato pobegnul. Zaprtih je bilo več oseb, ki so bile v kritični noči poleg Rotarja, a ker ni bilo dokazov o njih krivdi, so se kmalu izpustile. Vse drugače pa je bilo z Jožefom Mavrovičem, 27 let stari natakarjem iz Fare pri Kostelu, okraj Kočevje. Dognalo se je, da je bil Mavrovič tisti večer v najožji dotiki z Rotarjem in videl, kako se je ta bahal z denarjem in da je vrgel stotak na mizo. Šel je tudi takoj za Rotarjem, ko se je ta mislil domov odpeljati. Svoj alibi ne more dokazati, kje da se je mudil med 12. in 1. uro ponoči. Dokazalo se mu je, da si je po ropu nabavljajal neprimerno veliko perila, da je v noči po storjenem zločinu bil zelo radodaren in plačeval za druge po raznih kavarnah. Povprašan o pridobitvi denarja se je zagovarjal, da mu je neki Hrvat dal za delavsko knjižico in neka spričevala v neki kuverti 100 gld. Najmarkantnejši dokaz za njegovo krivdo pa je bila pri njem najdena oropana srečka, o kateri pridobitvi se je protislovno zagovarjal. Redarju Nikolaju Večerinu je rekel, da bo že pri sodnji povedal, odkod da ima srečko. Pri magistratu je trdil, da je je kupil v neki trafiki, pri sodnji pa je enkrat izpovedal, da mu jo je dal dotični Hrvat, koji mu je podelil 100 gld. za delavsko knjižico med dotični kuverti; pozneje je predručilo to izpoved in trdil, da jo je drugo jutro po ropu kupil od nekega Slovenca ali Hrvatata, ki je odpotoval v Westfalsko, za 2 K. Obdolženec je od pristojnega županstva tudi zelo slabo popisan. Porotniki so z desetimi glasovi glavno vprašanje potrdili, nakar ga je sodišče obsodilo na 10 let težke ječe. Obdolženec je pripomnil, da kazen takoj nastopi, a da je nedolžen. — S to obravnavo so bile porote za dobo tega zasedanja končane.

Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem.

Zakonske pravice prekorail je Ivan Taborški, ki je v mesecu maju svojo ženico, s katero je že 27 let vprežen v zakonski jam, večkrat tako pretepel, da je bila vsa črna. Žena pravi, da se ga močižeč včas tako nalezle, da ne ve, kaj dela, mož pa pravi, da je žena taka pijanka, da je nedavno sel za boji piva v steklenicah spila. Ker je žena močižku odpustila, ga je sodnik samo pokaral ter napravil tako ginljivo pridigo, da sta se srečna zakonska same ginjenosti skoro jokala.

Neroden voznik je Nahtigal, hlspec pri posestniku Maroltu v Šnaadeckega cesti. Nedavno je upregel konja, da bi šel v »Mestni log« po mrvo. Konju je dal najslabši komat, čeravno mu je bilo več boljših na razpolago. Da bi videl, kje stoji slavne »Križanke«, je zavil po Križevniških ulicah proti Bregu. Tukaj se mu je pa špaga, s katero je bila veriga pri komatu zvezana — pretrgala, voz in konj sta pa dirjala proti Ljubljani, da je bilo veselje. Bila je sreča, da se ni pripetila kaka nezgoda. Nahtigal je bil obsojen na en dan zopora s pristavkom, da naj pusti konje, pa naj gre h kravam.

Lep sin je sidar Miha Snoj. Ker mu mati zaradi pijančevanja neče izročiti posestva, jo je že večkrat obkladal s najlepšimi priimki. Tako se je snosil nad njo 14. m. m. zraven pa je tudi zgrabil kovčeg Alojzija Seduška ter ga premetaval po cesti, da je bil ves zbit. Ker je mati Snoju odpustila, je bil obsojen samo na dva dni zopora ter mora Sedušku povrniti za kovčeg in izgubljeni prstan 9 K 60 h.

Premog je bil minulo zimo zelo drag. Bolj poceni se je dobil na dvorišču deželne bolnice, kamor so hodile pon delavčeve žene Urša Gašperšič, Marija Stare in Helena Lončar. Ker je za bilo prepovedano jemati dotični premog, so bile obsojene: Gašperšičeva na 2 dni zopora, Staretova in Lončarjeva pa vsaka na en dan za-

pora in se bodo morale tudi postiti za svoj greh.

Trgovca Anton Korbar je bil 27. marca vložil proti Jožetu Strahu, ki je lovec pri Jos. Sterzelbi, kazenske ovadbo, da je pred dvema leti v njegovem lovu ustrelil eno srno. To je Korbar storil vsled prigovarjanja Strahovega bratrance Janeza Straha, ki se je pa potem poslužil postavne dobrote ter proti bratrancu ni hotel pričati. Jožef Strah je bil oproščen ter je vsled Sterzelbovega prigovarjanja tožil Korbarja zaradi razžaljenja časti. Korbar, katerega je zastopal dr. Triller, je bil oproščen. Jožeta Straha je zastopal dr. Eger.

Telefonska in brzjojavna poročila.

Dunaj 10. junija. Za razpravo o zopetnem zvišanju duhovskih plač, ki se začne že v prvi seji poslanske zbornice, delajo razne stranke velike priprave. Iz Moravske je že došlo kakih 250 petičij raznih čeških občin, naj se duhovske plače ne zvišajo.

Dunaj 10. junija. V četrtek se snide proračunski odsek, da se bavi s predlogo glede italijanske fakultete v Roveretu.

Dunaj 10. junija. »Wiener Zeitung« je prinesla odredbo celokupnega ministrstva o podelitvi popolne sodne oblasti avstro-ogrskemu konzulatu v Mitrovici.

Berolin 10. junija. »Tag« je prinesel uvodni članek grofa Apponyija, ki pravi, da Madjari v vojaških zadevah absolutno ne morejo ničesar popustiti.

Belgrad 10. junija. Nova vlada je izdala obsežne odredbe glede izboljšanja varnostnih razmer. V pretečenem letu je bilo namreč 546 oseb v kraljevini umorjenih, a le malo morilcev je prišlo pravici v roke.

Petrograd 10. junija. Vest, da postane minister Witte povodom predstoječe 25letnice svojega službovanja državni kancelar, se najodločneje dementuje.

Kristjanija 10. junija. Včeraj se je na trdnjavi razobesila nova trobojna norveška zastava na trdnjavi Akershus. Svečanosti se je udeležilo vojaštvo v paradi. Slavnostni čin se je izvršil ob 10. uri dopoldne.

Frankobrod 10. junija. Iz Stokholma se brzjojavlja, da je položaj zelo nevaren. Vojaštvo je konsignirano. Ako Norveška ne prizna regentstva prestolnaslednika, je vojna neizogibna. Vsi Norvežani, ki bivajo tukaj, beže iz mesta; vsi vlaki proti Norveški so prenapolnjeni.

London 10. junija. Na ameriškega podpredsednika Fairbanksa se je poskusil izvršiti v mestu Detroitu atentat. Podpredsednik je prišel posvetiti neki spomenik. Med njegovim govorom se je prirnil do njega neki anarhist ter nameril revolver nanj, toda okoli stoječi so napadalca še pravočasno zgrabili.

Rusko-japonska vojna.

Berolin 10. junija. Vkljub vstem, iz katerih bi se dalo sklepati, da se skoro sklene mir, so uradni krogi v Petrogradu prepričani, da je izključeno, da bi se še sedaj pričela mirovna pogajanja. Car se je trdno odločil, da nadaljuje vojno do skrajnosti.

Petrograd 10. junija. General Linevič poroča: Japonci so 5. t. m. naskočili naše predstraže na levem krilu, a so bili odbiti. Sprednje sovražne voje smo potisnili v dolino reke Tin. Naša armada je osvojila vas Sa otataj. Neki drugi oddelek je prodril v dolino reke Liao in zasedel vas Boibo. Tretji voj je razpršil Japonce pri Manhancenci in prodira sedaj proti jugu.

London 10. junija. »Daily Telegraph« javlja: General Linevič se pomiče proti jugu in je prodril že v dolino reke Ho. Ruska armada razvija podvojeno živahnost in sodi se, da prične v najkrajšem času z odločno ofenzivo.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Žitni trg v tekočem tednu nima zaznamovati posebnih sprememb. V kupčiji ni opaziti one gibljivosti, ki bi ugodno učinkovala na cene, vsled tega je trg mlačen ter dostopen za manjše popuste. Kapital hočejo kovati eden ali drugi dan iz vremena, od kojega zavisi jakost prihodnje žetve. Vsled popolnega nedostajanja boljših momentov zasledujejo horzijanci barometer in termometer s krčevito natančnostjo, poizvedujejo po množini padavine po hudih urah itd. iz česar računijo na obseg bodoče letine in nje kakovost, kar pa je vse več ali manj le iluzorično in čisto drugi dan ovrže podlago prejšnjega dne. Mislimo, da na prihodnjo letino lahko z mirnim srcem gledamo ter se nadejamo, da bo povoljna, cene vsled tega razmeroma ugodne za konzumenta.

Pšenica trpi pod pritiskom zelo malega zanimanja. Vsled tega je morala v teku tedna malenkost odnehati za točno blago in za termin, dasiravno so ponudbe tudi skromne. Odnehljaj to točno blago proti prejšnjemu tednu znaša 10-20 vin pri 100 klg.

Koruza se nahaja nekaj časa sem v izvanrednem položaju, ki se dostikrat ne dogodi. Povišek za 100 in več gld. pri vagonu v teku par tednov temelji na popolnem nedostajanju blaga — to pa vsled tega, ker je za ta čas namenjeno inozemsko blago dospelo v pokvarjenem stanju. Danes takoreklo licitiramo blago, pa ga niti dobiti ni.

Začetkom junija pa utegnemo že dospeti novi parniki z zdravo robo — za isto krožijo tudi še ponudbe nekako na višini pred hipnim poviškom. Da je momentana draginja odvisna le od zgoraj omenjega, dokazuje tudi julijev kurz, ki se je le neznatno dvignil.

Oves se s težavo vzdržuje na svojem višku in nagiba pomalo nizdol. Manjši limiti so danes že dosegljivi. Sladkor notira za točni odjem nespremenjeno, za poznejši čas oktobravogust 1906 pa znatno ceneji nego ob začetku ponudbe v aprilu t. l. tako, da utegnemo pri nadaljem ugodnem vremenu imeti za prihodnjo kampanjo cene na neki nižavi, kakor že morda dolgo časa ne. Surovina tendira za termin mlačno — za točni odjem nekoliko bolje. Kočvoni sladkor je pa že pošel.

Riž je cene zopet dvignil, tendenca je nadalje trdna.

Spirit notira za točni odjem nespremenjeno, raje celo nekaj ceneje. Imamo pa tudi že ponudbe za novo kampanjo s strani nekaterih rafinerij, vendar pa po našem mnenju ne bi bilo umestno sklepati, dasiravno so ponudbe nizke, ker je tudi za špirit možnost, da bo v prihodnji kampanji imel tako nizko ceno, kakor že dolgo tega ne.

Kava. Točni Santos tendira prav trdno, ker ga nedostaja; ponudbe za novo blago pa se utegnemo vsak čas pojaviti na trgu. Boljše vrste imajo nizke cene.

Petrolej notira sicer nespremenjeno, v temelju pa trdno.

Poslano.

»Slovencu« v odgovor.

V odgovor vsem vprašujočim, ako bom na »Slovenčeve« perfidne napade reagiral in v pojasnilo vsem tistim, ki moje dosedanje molčanje v zadevi gospe pl. Langerjeve smatrajo kot nekako priznanja obdolženega mi dejanja, izjavljam:

Da, jaz bom na »Slovenčeve« perfidne napade reagiral in sicer tako, kakor moj vse časti vredni obrekovalc želi in — zasluži.

Lažnjivo obrekovalje, ki me dovede v stik z gospo pl. Langerjevo in g. dr. Tavčarjem, pred časom pojasniti, smatram pod svojo častjo.

V to pojasnilo primoran bi bil le, ako gospa Langerjeva sama res kaj »Slovenčevemu« dopisu istovetnega trdi, česar pa vzpričo moji popolnoma pravilni, namenu primerni predstavi in predloženim ji dokazom nikakor ne more. Že ime g. tajnika deželne odbora je različno od mojega, kot tajniku iste občine, v imenu katere sem se ji v zadevi vodovoda predstavil.

Sicer pa danes še ne morem verjeti, da bi se ugledna aristokratinja, kakor je gospa pl. Langerjeva, posluževala »Slovenčevega« dopisava v namene, izražene v dotičnem dopisu.

No, in g. dr. Tavčar upam, da mi brez posebnega apela verjame, da se tozadevno nisem nanj skliceval, ker sploh ne vem, čemu bi se bil.

To v odgovor v kratkem; kdor hoče pa še več vedeti, malo potrpi: bo zvedel!

Franjo Pirc,

tajnik občine Prečana.

*) Za vsebino tega spisa je uradništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po »Moll-ovem francoskem žganju in soli« dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1.90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je izrečno zahtevali MOLL-ov preparat, znanimovan z varnostno snamko in podpisom.

Zeločne bolezni, slabosti, vzdigovanje, pomanjkanje eka, zagatenje, gorečica, krč in nervoznost provzročajo, če jih zanemarjamo, velike nepravilne. Zdravniška priznanja in 60.000 zahvalnih pisem priporočila v takih slučajih Fellerjeve kroglice iz rabarbare z znakom „kroglice Elsa“, 1 zavitek (6 škatlic) 4 K ali pa Fellerjev rastlinsko esenčni fluid E. V. Fellerja v Stubici, Hrvaško, Elzin trg, 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic za 5 K. z znakom

Feller Elsa Fluid

Dva dobra krojaška pomočnika

sprejme takoj **A. Pretnar**, krojaški mojster na Savi pri Jesenicah, Gorénjsko. 1871-1

Več pomočnikov

in učencev sprejme **Franco Lončar** kleparski mojster v Sp. Šiški 76 pri Ljubljani. 1878-1

Uradno dovoljena že 15 let obstoječa

najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gosposke ulice št. 6 1876

išče nujno:
kuharico k 4 gospoddom, 40-50 K plače; 5-8 kuharic za zunaj; več hišen: 3-4 pestunje; blagajničarko v trgovino itd. itd. Priporočila: Pravi spretni natakarice, ki lahko položijo kavčijo, brza, zanesljiva računarica, pripravna za največjo obrt. Izpričevala, dober sloves. Več v pisarni.

Jutri, v nedeljo, 11. junija t. l.

vrtni koncert

v restavraciji in kavarni „pri Zajcu“

na vogalu Rimske in Tržaške ceste št. 24. Začetek ob polu 8. zvečer. Vstopnina 20 vin.

Priporočam vino iz Gadove peči, sveže pivo in posebno vedno sveže

dolenjske rake.

Za obilni obisk se najudaneje priporočila

Avguštin Zajec

restavrater.

Ženitna ponudba.

Uradnik z letno plačo čez 2000 kron in s penzijo se želi seznaniti z gospodično ali vdovo z malim fantkom in ki je pridna gospodinja. Starost okoli 30 let. Dame s kakšno trgovino imajo prednost.

Natančne ponudbe, ako le mogoče s sliko, pod „Srečen dom“ na upravnishvo „Slov. Naroda“ do 1. julija t. l.

Na anonimno se ne odgovarja.

Krasno izbero konfekcije za dame in deklice

kakor tudi manufakturno blago

perilo

vsakovrstne preproge i. t. d.

priporočila

Anton Schuster

Ljubljana Špitalske ulice šte. 7.

Solidno blago. Nizke cene.

Proda se skoro novo Puch motor dvokolo.

Naslov pove upravnishvo „Slov. Naroda“. 188-1

Stanovanje

z 4 sobami, kuhinjo in pritliklinami kakor tudi prodaj. lokal se da za avgust v najem v Ljubljani, na Bregu št. 20.

Več pove gđ. Lesjak ravnotam v III. nadstropju. 1868

Pismonoša

Pri neki pošti se sprejme pošten deček čez 16 let star, ali mož, ki se ni 40 let star, za pismonošo. Služba je pripravna za osebe, ki niso za težka dela. Plača dobra. — Ponudbe naj se pošiljajo pod naslov: „Pismonoša številka 101“ na upravn. „Slov. Nar.“ v Ljubljani. 1870-1

Izvežban 1857-1

izdelovalec likerjev

želi priti v službo h kakemu trgovcu te stroke, toda le na deželo. Vajen je v izdelovanju vseh likerjev. — Naslov pove upravnishvo „Slov. Naroda“.

Gösska pivnica

Sv. Petra cesta št. 47.

Binkoštni ponedeljek

dne 12. junija t. l.

KONCERT

velik vojaški zajtrkavalni

KONCERT

KONCERT

polkovne godbe c. in kr. peh. poika Leop. II. kralj Belg. št. 27. Začetek ob 8 uri. Vstopnina prosta.

Točilo se bode vedno le najbolj priljubljeno gössko marčno in bavarsko pivo, kakor tudi izvrstno naravno vino različnih vrst. — Za dobra gorka in mrzla jedila je, kakor znano, kar najbolje skrbjeno.

Za blagohotni obisk se priporočila najvljudneje **M. L. Florianz.**

Ob neugodnem vremenu ne bo koncerta.

Sedlarski pomočnik

in učenc se sprejmeta takoj. Kje pove upravnishvo „Slov. Naroda“. 1865-1

+ Suhi +

slabotni, slabokrvni, bledični dobe prekrasno zalito telo po kratki rabi moje odlikovane redilne moke Käthe

(zdravniško priporočeno). Damam bujen stas. Strogo pošeno. Karton stane fl 110. Po nakaenici ali po povzetju z navodilom vred. Glavna prodajalnica in razpošiljalnica

gospa Käthe Menzel 62-23 Dunaj XVIII. Schulgasse 3 I. nadstr. 64.

Ustanovljeno leta 1842.

ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA NAPISOV IN GRBOV 1897

BRATA EBERL

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6. Igriške ulice št. 6. Telefon št. 154.

Lovske puške

vseh sistemov, priznano izdelki prve vrste z največjim strelnim učinkom priporočila 597-16

Peter Wernig

c. kr. dvorni dobavitelj orožja v Borovljah na Koroškem. Ceniki zastoj in poštnine prosto.

GRAND PRIX

Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.

Dobiva se povsod. 1445-11

Denar za ranžiranje.

za vse častnike, vse uradnike, vse stanovske osebe. Najkulantnejši pogoji in najnižje obresti Prikladno odplačevanje v 60 do 160 mesečnih obrokih. Brez stroškov in hitra rešitev. Najvišji zneski na obresti, užitke in založene denarje. Natančna vprašanja v nemškem jeziku s poštnino za nazaj pod šifro „Solide Geldquelle 9“ na anončno ekspedicijo Edvard Braun, Dunaj I., Rotenturmstrasse 9. 1765-3

Lepa vila

v Postojni na prodaj. Pojasnisa daje odvetnik F. Pikel v Postojni. 1859-1

Ženitev.

Gospodična, stara 19 let, izobražena, z 16.000 kron vrednim premoženjem na deželi, se žeti seznaniti z gospodom 25-30 let stari, ki bi imel stalno službo. Le resne ponudbe do 12. t. m. pod šifro „Mladost“ poste restante Ljubljana. 1853-1

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg. V soboto, dne 10. junija 1905: zadnji dan razstave:

Schönbrunn

s svojimi zanimivimi sobami Slikovite partije s Severnika.

Razstavljeno od nedelje, 11. junija do vštete sobote, 17. junija 1905:

1870-1871.

Veleznanstveni zgodovinski spomini iz nemško-francoske vojne

1870-1871.

Vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — odprto od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure popoldne. 1854

Skladišče

v mestu se odda takoj ali za avgust Kje — pove upravnishvo „Slov. Naroda“. 1832-1

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo, pošten starišev, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom.

Kje — pove upravnishvo „Slov. Naroda“. 1851-1

Klavir

se poceni prodaja. Vprašati je pri inženirju Kytka Ljubljani, Gradaške ulice št. 8.

Izurjena in vestna prodajalka

želi takoj vstopiti v kako boljšo trgovino v mestu. Vajena je tudi blagajniškega posla.

Naslov pove upravnishvo „Slov. Naroda“. 1822-1

Mladenič

sin posestnika in žganjekuharja, 15 let star, čedne vnanjosti, krepak, delaven in miren, išče v Ljubljani primerne službe. — Blagovoljne ponudbe pri Antona Zorec v Notr. Gorici pri Ljubljani. 1847-1

Meščanska korporacija

v Kamniku na Kranjskem vsprejme

za svoje planinske gozde v področju

gozdnega praktikanta

zmožnega slovenskega in nemškega jezika. — Praktikant ne dobiva plače. 1861-1

Izdelovatelj vozov

FRANC VISJAN

Ljubljana, Rimska cesta št. 11

priporočila svojo bogato zalogo novih in že rabljenih 373-19

VOZOV.

Ženitna ponudba.

Mlad vdovec, uradnik z 2400 K letne plače, ki nima znanja želi tem potom seznaniti se zaradi ženitve z gospodično, staro 25 do 35 let, varčno gospodinja z vsaj nekaj premoženjem odnosno mlajšo vdovo brez otrok. 1877-1

Prijazne ponudbe sprejema upravnishvo „Slov. Naroda“ pod „Zakonska sreča“ do 20. junija t. l.

Prva hrvatska tovarna žaluzij, rolet, lesenih in železnih zatvornic za okna in prodajalnice.

G. SKRBIĆ

Zagreb, Hlica 40

priporočila 505-10

svoje priznane solidne, točne in cenene proizvode. Ceniki zastoj in franko.

CHRISTOFLE

Jedilno in namizno orodje Priznana najboljša posrebljena.

NAJLEPSE OBLIKE. Kompletno opravljene KASETE za NAMIZNO ORODJE, SKLEDE, POSODE za OMAKE, KAVNI in OAJNI SERVISI, NAMIZNI NASTAVKI, UMETNINE. 8318-24

Edno nadomestilo za pravo srebr.

Specialni predmeti za hotele, restavracije in kavarne ter za pensione, menaže itd.

C. in kr. dvorni dobavitelj

CHRISTOFLE & Cie.

DUNAJ I. OPERNRING 6 (REINRICHSHOF).

Ilustrovani cenovnik zastoj. Po vseh mestih zastojnik-prodajalci. Za jamstvo pristnosti nosje vsi izdelki poleg stoječe trdnosti znamke in polne moči CHRISTOFLE.

GLANZCREME DER WELT

NIGRIN

ST. FERNOLENT, WIEN

Fernolendta NIGRIN

je zlasti priporočljiv za chevreaux, box-calf in lakasto usnje, daje usnju najlepši blesk in je ohranja stanovitno. — Pazite na zgorajšnje varstveno znamko. Dobiva se povsod.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fond: 31,865.386-80 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 82,737.159-57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko narodno upravo.

Vsa pojasnisa daje:

Generalni zastoj v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, kodor pošljuje Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.

Rogaška Slatina

Štajersko.

Železnica,
pošta in
telegraf.
Prospekti
zastonj.

Prekrasna lega,
kisika poln zrak
brez prahu. Mo-
derni komfort,
živalno dru-
žabno življenje.

— Novo hydro-elektro-mehano-terapevtsko zdravilišče v velikem in modernem slogu. — Zdravljenje z mrzlo vodo, električne svetlobne in kopeli v banjah, inhalatorji, pneumatski aparat in parova celica, celice za segret zrak, elektr. masaža, solne kopeli, zdravilna gimnastika. — Uspešno zdravilišče za bolezni v želodcu, čreveh, na jetrih in ledvicah, za kronično zaprtje, hemoroidne, kamen, otebeletost, sladkorno bolezen, protin, katarje v požiralniku in jabelku. Jako močni zdravilni vrelci, podobni onim v Karlovih in Marjinih varih.

Modna trgovina
sprejme takoj
učenca
in 1862-2
prodajalko.
Več pove uprav. „Slov. Naroda“.

Trgovec
z mešanim blagom in gostilničar z dobro
vpeljano trgovino in gostilno (vrednost
blaga 20.000 K), sprejme
družabnika
kompanjona 1852-2
treznega in spretnega v trgovini in ki
zamore položiti 2-3000 K gotovine
Ponudbe prevzame uprav. „Slov.
Naroda“ pod šifro „Štajersko“.

Samo 3 K
dokler bo kaj zaloge. Kom-
pletna veleelegantna stenska
ura, najfinjša rezbarija s
številkami in kazalci iz slo-
novine, izvrstno zanesljivo
kolesje s 24urnim tekom.
Cena 3 K, 3 kosi 8 K, 6 ko-
sov 15 K.
Splošni cenovnik zastonj.
Urarjem velik cenovnik na debelo, če
se pošlje 80 vin. v znamkah. — Pošilja
proti povzetju
M. Rundbakin
na Dunaju, IX., Lichtenstein-
strasse 23.

Lepa redka prilika!
Proda, oziroma se da s 1. julijem t. l.
v najem blizu mesta na Dolenjskem

mlin in žaga

ter **gostilniška obrt** in jako lepo
posestvo, obstoječe iz njiv, travni-
kov in gozda, vse skupaj v obsegu
okoli 30 oralov. 1860-2
Več pismeno pri Josipu Tavčarju,
posestniku v Št. Jerneju, Dolenjsko.

Poizkusite in prepričani
boste, da je
naravna studenčnica
Čoketova
= voda =
najboljše zdravilo
proti gošči, oteklemu
vratu, bolečim očem,
težki sapi, pokvarje
nemu želodcu, otekle
mu trebuhu itd.
Dobiva se pri lastniku
Štefanu Bergant
posestnik
na Črnučah pri Ljubljani
Ljubljana, Dunajska cesta 16.
1881-7

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“
Podružnica v CELOVCU. Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Promese izdaja k vsakemu žrebanju.
Akcijski kapital K 2.000.000.—. Zamenjava in ekskomptuje izžrebane vrednostne papirje in novčujoče zapale kupone. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavecije. Ekompt in takasse menle. Borzna naročila.
Rezervni zaklad K 200.000.—. Daje prodajne na vrednostno papirje. Zavaruje srečke proti kurznim izgubam. Zavaruje ženitninske kavecije.
Podružnica v SPLJETU. Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obreštuje od dne vloge do dne vžiga. 8-67
Promet s čekli in nakaznicami.

Varuj ženo!
Za vsako rodovino važno
ilustrovano knjigo o premo-
gem blagoslovu z otroki raz-
pošilja s prepisi več tisočev
zahvalnih pisem tajno na
90 h v avstr. znamkah
gospa **A. KAUPA**
Berolin S. W. 220
Lindenstrasse 60.

Ženitev!
Starejša gospodična, samostojna,
neodvisna, pridna in varčna, z dobro
vpeljano trgovino in nekaj tisoč goldi-
narji pribranka, se želi (ker drugače
nima prilike) pismenim potom seznaniti
s starejšim solidnim gospodom v kaki
stalni službi in se v slučaju medsebojne
naklonjenosti z njim poročiti.
Le resne ponudbe do 15. junija
pod „Pozna sreča“, Ljubljana, poste
restante. 1818 3

**Popolnoma nov
stroj za pletenje**
(Strickmaschine)
je na prodaj pod jako ugodnimi pogoji.
Na ogled je stroj pri založniku
I. Jax & sinu, ki daje tudi pojasnila
glede plačilnih pogojev. 1737-7

Seydlin

Najbolje za zobe.

Böttger-ja podganska smrt
za popolno pokončanje vseh podgan, strupa
prosta za ljudi in domače živali. à 80 vin.
in 120 vinarjev se dobiva samo
v deželni lekarni „pri Mariji po-
magaj“ M. Leuste-ka in v le-
karni Ubald pl. Trnkócz-ya v
Ljubljani.
Z uspehom podganske smrti sem bil
jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju
sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko
vsakomur priporočam to sredstvo.
Schweinfurt, dne 11. febr. 1899.
354-19 **L. Kres**, mlekarija.

**Zgodovinska povest
iz francoskih časov
na Kranjskem**
„Pod novim orlom!“
(ponatis iz „Slov. Naroda“)
je izšla!
Ta povest je, izhajaje v „Slov.
Narodu“, vzbudila mnogo pozornosti in
živo zanimanje po vsej deželi ter smo
jo morali na mnogostransko izrečno
zahtevo izdati v posebni knjigi.
Dobi se edino-le pri
L. Schwentnerju v Ljubljani.
Izt's po K 1-60, po pošti K 1-80.

Svarilo.
Da ne bo kdo oškodovan, nazna-
njam, da **Jožef Kremžar**, stanujoč
na Kongresnem trgu, sedaj agent pri
g. Lampertu, že od aprila t. l. ni več
poverjen sprejemati zame naročila ali
plačila na premog, akoravno je v to
svrhu zaupano mu pooblastilo odnesel
seboj. S spoštovanjem 1843-3
J. PAULIN
zaloga premoga
v Ljubljani, v Novih ulicah št. 3.

Svoji k svojim!
Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba
na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo
„CROATIA“
pod pokroviteljstvom kraljev. glavnega
mesta ZAGREBA.
Ista zavaruje na štajerskem, Kranj-
skem in Koroškem vse premičnine,
živino in pridlike proti ognju po
najnižjih cenah. 1552 5
Vsa pojasnila daje:
Podružnica „CROATIE“ v Trstu.
Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih
Kranjske, Štajerske in Koroške

**Za lesno trgovino se išče
pisarniška moč**
večša vsaj nekoliko lesne stroke. Za-
hteva se treznost, zanesljivost v raču-
nanju o oddanem ali kupljenem lesu in
znanje oddaje ali prejemanja blaga itd.
ter znanje slovenskega in nemškega
jezika; prednost imajo oni, ki znajo
tudi italijanski.
V ponudbah pod „lesna indu-
strija“ naj se blagovoli navesti starost,
šolska izobrazba, dosedanje poslovanje
pri lesni stroki, zahteva plače in pove
naj se tudi, ako je prošnjak samec ali
oženjen. 1849-2

Čudovita novost!
325 komadov za 2 glđ.
Krasna ura z lepo verižico, točno
idoča, za katero se daje dveletna garan-
cija; zelo lepa laterna magica s 25
krasnimi podobami, zelo zabavno; 1
elegantna broza najnovejše oblike, 1 lepa
kravatna igla s simli briljantom, 1 krasen
kolij iz orient. biserov s patent. zakle-
pom, najmodernejši nakit za dame, 1 fin
usnjat mošnjiček, jako elegantni na-
stavak za smotke z jantarjem 1 gar-
nitura ff. double-zlatih manšetnih in
srajčnih gumbov s patent. zaklepom,
1 ff. niklast žepni nožek, 1 ff. toaletno
zrcalo, belg. steklo v etuiju, 20 predme-
tov za dopisovanje in še 200 raznih
komadov, vse, kar se potrebuje hiši
zastonj. Krasnih 325 komadov z uro, ki
je sama tega denarja vredna, pošilja
proti poštenu povzetju za 2 glđ. raz-
pošiljalnica
S. Kohane, Krakov
št. 223.
Ako ne ugaja, se denar vrne. 1856
Mnogo priznalnih pisem.

Naznanilo otvoritve.
Hygica
zdraviliški zavod za hidroterapijo, elektroterapijo, masažo itd.
Ljubljana, v novem traktu „Josefinuma“, Poljanska cesta
(vhod Elizabetna cesta šte. 2).
Uporabljajo se pod zdravniškim nadzorstvom vsi načini hidropatičnega zdravljenja (tudi po
Kneippu), kopeli v električni luči, električne kadne kopeli, kopeli s tekočo ogljikovo
kislino, kopeli v igličevju in druge medicinske kopeli. Aparati za uporabo vročega
zraka i. t. d.
Galvanična, faradična in statična elektriciteta. Masaža, ročna in z vibratorjem.
Ambulatorično zdravljenje vseh bolezni
(razen infekcijskih in duševnih).
Zavod je odprt vse leto, in sicer vsak dan od 7. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure
popoldne. Ob nedeljah in praznikih le od 7. do 11. ure dopoldne.
Zdravniška ordinacija od 9. do 10. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne. 1873-1

Zaradi izpraznjenja trgovskega lokala
na Glavnem trgu šte. 25
z avgustom t. l., se bo prodajala od srede, 14. junija dalje po najnižjih cenah tamošnja ostala zaloga poletnega blaga firme
ANTON PRIMOŽIČ
V zalogi je še: 3000 m pralnega blaga po 16, 18, zelo dobra kvaliteta po 24 kr. meter; 2000 m modnega volnenega blaga 120 cm širo-
kega, zelo dobra kvaliteta po 50-70 kr. meter. Kamgarni za moške obleke, za celo obleko glđ. 3-60. Desertni servietni po 4 in 6 kr.
Imit. smyrnske preproge 2 m široke po glđ. 5-50. — Flanele za bluze za tennis po 14 kr. meter. — 500 svilnatih in pralnih bluz po
čudovito nizki ceni! — Tudi se prodajajo ostanki na Resljevi cesti (vogal Sv. Petra ceste) res poceni. 697 28

Fotograf L. Krema

Sv. Petra cesta šte. 27 1874

se priporoča slavnemu občinstvu, posebno pa častitim botricam in botrčkom za binkoštno praznike.

Založnik c. kr. drž. uradnikov.

Ljubljana **J. KEBER** Ljubljana
Stari trg št. 9 Stari trg št. 9

priporoča svojo tovarniško zalogo

suknena, platnena in perilna blaga
po izredno nizkih stalnih cenah. 3437-34

==== Kravate in perilo. ====

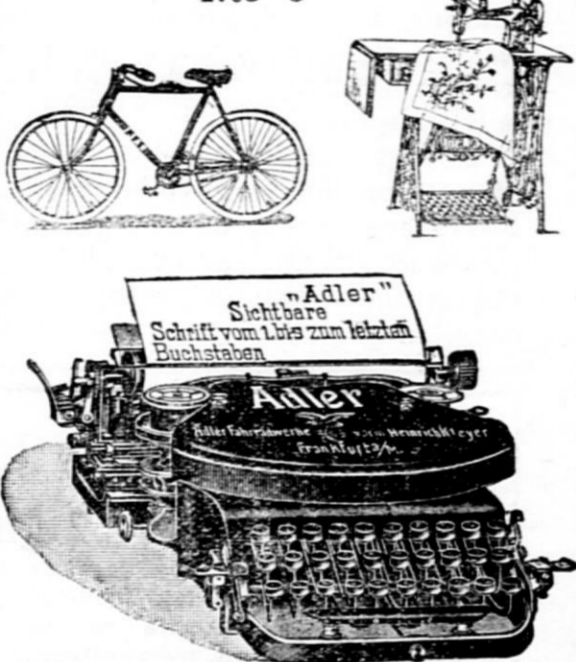
Potrebščine za krojače in šivilje. *

Letovišče Lavrica

ima najlepši senčnati vrt v ljubljanski okolici, lepo lego, krasna izprehajališča po gozdih in po ravnem in za nedeljske izlete v bližini Ljubljane najpripravnější kraj. Pot čez Golovec preko Orlega na Lavrico je prijateljem pešhoje zelo priporočati, ker se nudi izletnikom na tem zloženem potu najlepši razgled na vse strani. Dolenjska državna cesta na Lavrico je najboljša v okolici in vrlo porabna za kolesarje in izvoške, za ekvipaže in za pešce. Na Lavrico je pa tudi jako ugodna železniška zveza ter stane vožnja od dol. kolodvora samo 20 min. Vlak prihaja ob polu 2. popoldne na Lavrico in odpelje v Ljubljano ob 8. uri in 13 minut zvečer. Za vožnjo nazaj se dobi tudi omnibus, ako se oglasi 15 do 24 oseb. — V Lenčeto restavraciji na Lavrici, ki jo vodi restavratorka Antonija Hink se dobivajo dobra okrepčila s fino pijačo in jedili vsakomur se pa mora na hip priljubiti prijetno bivanje na prijaznem gostilniškem vrtu in tik njega se nahajajočem logu pri dobri kapljici finega vina. 1867-1

Vsem izletnikom, ki nameravajo ob prostem času poleteti kam v okolico, zlasti rodovinom in drugim družbam bodi toplo priporočeno — letovišče Lavrica.

1763-3

Bogato zalogo
šivalnih strojev
za obrt in za domačo rabo
pisalnih strojev,
voznih koles

n. pr. Styria, Dürkopp, Waffenrad
imata

Ivan Jax in sin
v Ljubljani

na Dunajski cesti šte. 17.
Predobro urejena delavnica za popravila v hiši.

Nova rast las! Nič več plešavosti!

Po izreku premnogih zdravnikov boljšega sredstva za rast las ni moči več iznajti, nego je „Lovacrin“.

To naznanilo je za vsakogar, dame ali gospode, ki so doslej rabili brez uspeha premnoga sredstva za rast las, prav posebnega pomena. Zdržim se seveda vsake sodbe o drugih sredstvih, to Vam pa lahko zadržno zagotovim, da je „Lovacrin“ najuspešnejše. — Izdeluje se vedno po znamenitem receptu in dobivam zanj vsak dan na stotine priznanj. V malo dneh, ko prvič namažete, prično lasje rasti in rastejo, dokler ne dobimo polnih naravnih las z močnimi koreninami. Vrhutega pa lasje, ki so zrastle vsled porabe „Lovacrina“, ne izpadejo. Vse strani tega lista bi lahko napolnil z izpričevani, ki sem jih dobil poslednjih šest mesecev.

„Lovacrin“ učinkuje v tako kratkem času, kakor si komaj želimo. Najprej se pokaže rahel mah trdno ukoreninjenih las, ki se razvije z ravnotako močjo kakor pri mladem, zdravem človeku. „Lovacrin“ rabijo osebe vseh stanov, obojega spola in vsake starosti. Mnogo najbolj znanih oseb sedanosti ga je rabilo z uspehom.

„Lovacrin“ prepreči izpadanje las, odstranjuje luske, da padajo las, odpravi srbež, pospešuje rast obrvi, trepalnic, brk in brade ter rast las pri plešastih.

Cena velike steklenice „Lovacrina“ za več mesecev K 5.—, 3 steklenice K 12.—, 6 steklenice K 20.—. — Pošilja po povzetju ali če se pošlje denar naprej evropska zaloga:

M. FEITH na Dunaju, VI., Mariahilferstrasse 45.
Zaloga v Ljubljani: Anton Kane, drogerija, 1732-1
dobiva se pa tudi v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah.

AVGUST REPIC

sodnar 24
Ljubljana, Kolezijske ulice 16
(v Trnovem)
izdeluje, prodaja in popravlja
vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah.
Prodaja stare vinske sode.

KAREL JANUŠ

juvelir in zlatar

v Ljubljani, v Židovskih ulicah št. 3
priporoča svojo veliko zalogo
briljantov in diamantov,
zlatnine, srebrnine, zlatih
in srebrnih ur ter verižic
itd. itd.

Vsakovrstna

popravila in nova dela
izvršuje točno in ceno
v lastni delavnici
v Rožnih ulicah št. 21.

Ustanovljeno leta 1830. Telefon šte. 79.

Modna trgovina J. S. BENEDIKT

Ljubljana, Prešernove ulice
v novi zgradbi „Mestne hranilnice“
priporoča

lepe moške in ženske klobuke

fino perilo, kravate, kakor tudi vse v modno trgovino spadajoče predmete.

Pri nabavi perila za opreme poseben rabat.

Za resno postrežbo in strogo solidno blago jamči že mnogo let obstoječa firma.

Pekarija slačičarna in kavarna

J. ZALAZNIK

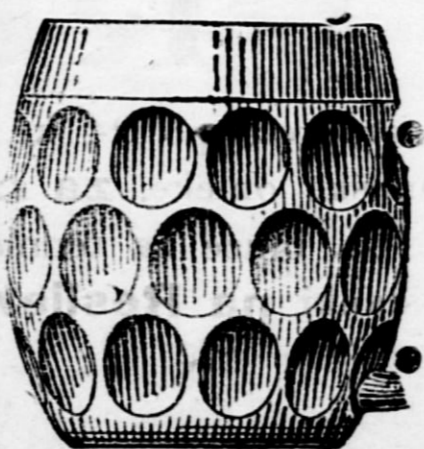
Stari trg št. 21.

= Filijalke: =

Glavni trg 6
Sv. Petra cesta 26

Avg. Agnola

Ljubljana, Dunajska cesta 13
Gostilniška in kavarnarska
namizna nosoda
po najnižjih cenah.

Kdor želi iz zajamčeno
pristnega vina

izdelanega

VINSKEGA JESIHA,
naj zahteva
izrecno
samo tega
1708-3 od firme
ALBERT ECKERT,
c. in kr. dvorni dobavitelj v Gradcu.

Svarilo!

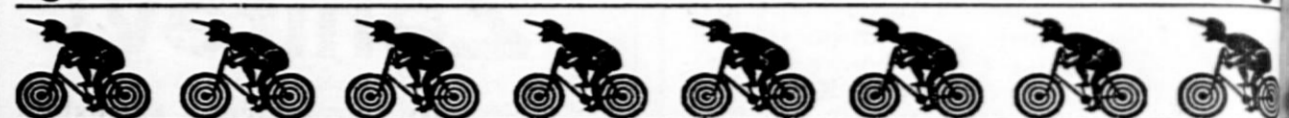
P. n. občinstvu in zelo čislanim naročnikom najvljudneje naznanjam, da moj bivši delavec ni več pri meni v službi, in torej ni nikakor upravičen sklepati kupčij pod pretvezo, da sem ga poslal jaz, niti sprejemati naročil.

Vest, ki jo je omenjeni raztrosil po mestu in okolici, da bom odpotoval iz Ljubljane, je docela neresnična, ker bom kakor dosedaj tako tudi nadalje oskrboval svojo trgovino z enakimi solidnostjo in realnostjo.

P. n. občinstvu in visokočastitim naročnikom se priporočam z odličnim spoštovanjem

Alojzij Kracmer

izdelovalec klavirjev v Ljubljani na Sv. Petra cesti šte. 4. 1869-

Zaloga koles in motorjev

iz znane tovarne J. Puch v Gradcu.
Z dveletnim jamstvom.

FRANC ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani

Prešernove ulice, nasproti frauč. samostana
Filialka: Mestni trg, nasproti rotovža.

Dругih vrst kolesa od K 120— dalje.

Z enoletnim jamstvom.

Velika zaloga šivalnih strojev.

Cenovniki zastoj in poštne prosto.

G. kr. priv. zavarovalna družba. G. kr. priv. zavarov. družba za življenje. „Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana delniška glavica K 6,000,000.

Družba zavaruje:

- proti škodam vsled ogorja, strele in parne ali plinov razstrelbe, kakor tudi proti škodam vsled gaseanja, podiranja poslopij in proti škodam vsled odnašanja premičnih reči, nadalje proti požarnim škodam živino, zaloge vsakovrstnega blaga, kmetijsko orodje, pridelke itd.;
- proti požarnim škodam poljske pridelke in klate v poslopih in kopicah;
- proti škodam vsled slučajnega ubitja zračnega stekla;
- raznovrstno blago proti škodam, nastalim pri prevažanju po suhem in po vodi;
- proti škodam vsled tatinskega vloma in vsled tatvine iz zaprtih in odprtih prostorov;
- proti vsakovrstnim telesnim nezgodam, nadalje sprejema jamstvena zavarovanja obrtnih podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih posestnikov, voznikov, lovcev itd.

Natančnejša pojasnila daje radovoljno
Generalni zastop v Ljubljani
Sodnijske ulice šte. 6.

Vodja generalnega zastopa: Jos. Prosenč.

ŠTEFAN NAGY
trgovina z železino
Ljubljana, Vodnikov trg št. 5
priporoča za sezono
bogato sortirano zalogo vrtno opreme
omar za led, strojev za izdelovanje
ledu, strojev za izdelovanje sladoleda, kegljev, krogel iz pristnega
lignum sanctum, kakor tudi veliko izbiro 1790-3

hišnega in kuhinjskega orodja.

Kompletne
kuhinjske
oprave =

so vedno na ogled v
novem skladišču za ku-
hinjsko orodje.

